Millaisia mielikuvia eri muusikkoudet suomalaisissa jazzmuusikoissa herättävät?

Maisterin tutkielma

Syksy 2018

Hanne Luostarinen

Jazzmusiikin aineryhmä

Sibelius-Akatemia

Taideyliopisto

SISÄLTÖ

TAULUKKOLUETTELO 3

KUVALUETTELO 4

TIIVISTELMÄ 5

1 JOHDANTO 6

1.1 Arvot 7

1.2 Arvotutkimuksen juuret 7

1.3 Shalom Schwartzin arvomalli 10

1.4 Jazzmuusikot sosiaalisena ryhmänä 11

1.5 Sosiaalisen identiteetin teoria 13

1.6 Jazzmuusikon identiteetti 14

1.7 Arvotutkimuksen kritiikkiä 14

1.8 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen tavoite 16

1.9 Jazzmuusikot kohderyhmänä 17

2 MENETELMÄT 19

2.1 Kyselylomake 19

2.2 Amerikkalainen jazzperinne kivijalkana 20

2.3 Musiikkimaailman arvomittari 21

2.4 Vastaajaryhmä 23

2.5 Arviointimenetelmät 24

2.6 Analyysit 24

3 TULOKSET 27

4 POHDINTA 34

4.1 Tulosyhteenveto 34

4.2 Tutkimuksen toteutuksen arviointi 37

4.3 Kyselylomakkeen toteutuksen arviointi 38

4.4 Pääpaino jazzmuusikoissa 39

4.5 Jatkotutkimusmahdollisuudet 39

4.6 Loppusanat 42

LÄHDELUETTELO 43

LIITTEET 47

LIITE 1. Tutkimuksen kohderyhmälle sähköpostitse lähetetty saatekirje 47

LIITE 2. Sähköisesti toteutettu kyselylomake 48

TAULUKKOLUETTELO

TAULUKKO 1. Schwartzin arvomallin arvotyypit ja arvo-osiot (Lindeman & Verkasalo 2005). 9

TAULUKKO 2. Schwartzin (1992) arvotyyppien pohjalta rakennettu musiikkimaailman arvomittari. 22

TAULUKKO 3. Valmiit arvoulottuvuusmuuttujat (Taskinen 2018). 25

TAULUKKO 4. Vastaajaryhmän antamien vastausten perusteella muodostettujen kahden faktoriulottuvuuden reliabiliteetit. 26

TAULUKKO 5. Koko vastaajaryhmän ja AME-, MOL- ja ECM -ryhmien keskiarvot ja hajonnat. 27

TAULUKKO 6. Ryhmien AME-, MOL- ja ECM- päävaikutus arvioihin. 29

KUVALUETTELO

KUVA 1. Kuva Schwartzin arvomallista Lindemanin ja Verkasalon (2005) mallia mukaillen. 10

KUVA 2. Eri ryhmien henkilökohtaiset arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin. 30

KUVA 3. Eri ryhmien yleisesti muusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin. 30

KUVA 4. Eri ryhmien amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvassa jazzmuusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin. 31

KUVA 5. Eri ryhmien pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneessa jazzmuusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin. 31

KUVA 6. Eri ryhmien klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvassa orkesterimuusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot kaksiulotteisessa Schwartzin arvomallissa. 32

KUVA 7. Koko vastaajaryhmän käsitykset eri muusikkouksista. 33

KUVA 8. Suomalaisten arvotaipumus vuonna 2001 (Helkama 2014; Verkasalo ym. 2009; Puohiniemi 2002). 36

SIBELIUS-AKATEMIA **TUTKIELMA**

Tutkielman nimi	**Sivumäärä**
Millaisia mielikuvia eri muusikkoudet suomalaisissa jazzmuusikoissa herättävät?	46 + 7
Tekijän nimi	**Lukukausi**
Hanne Luostarinen	Syksy 2018
Koulutusohjelman nimi Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmä	

Tiivistelmä

Tutkimuksen tavoitteena on saada tietoa suomalaisista jazzmuusikoista. Millaisia mielikuvia jazzmuusikoilla on omien arvojensa lisäksi erilaisista muusikkouksista?

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii Shalom Schwartzin (1992) teoria yleismaailmallisista arvoista. Kohderyhmää, Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmässä opiskelevia, opettavia ja opiskelleita, tarkastellaan Henri Tajfelin (1978) kehittämän sosiaalisen identiteetin teorian (SIT) kautta.

Tutkimuksessa käytettiin Lindemanin ja Verkasalon (2005) laatimaa lyhyempää Schwartzin arvomittaria, SSVS:ää (Short Schwartz Value Survey). Lisäksi kehitettiin musiikkimaailmaan soveltuva arvomittari kyselylomakkeen muusikkouksia koskevia arvokierroksia varten.

Vastaajat (N = 66) eriteltiin kolmeen ryhmään, jotka oli jaoteltu sen mukaan, minkälaista jazzmusiikkia he mieluiten soittavat, kuuntelevat tai säveltävät. Sen jälkeen tarkasteltiin sitä, miten nämä ryhmät ovat arvottaneet kyselylomakkeella esiintyviä mielikuvallisia muusikkouksia.

Tulokset osoittavat, että kyselyyn vastanneet Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmässä opettavat, opiskelevat, tai joskus opiskelleet jazzmuusikot ovat sekä omilta arvoiltaan että muita muusikkouksia arvottaessaan hyvin yksimielisiä. Henkilökohtaisilta arvoiltaan jazzmuusikoiden voi sanoa olevan itseohjautuvaisesti suuntautuneita.

Jazzmusiikin tyylillisen mieltymyksen ei voida katsoa vaikuttavan eri muusikkouksien arvostuksiin. Vastaajaryhmä oli yhtä mieltä siitä, että klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvassa orkesterimuusikkoudessa pidetään tärkeänä päinvastaisia arvoja, joita vastaajat itse edustavat. Orkesterimuusikoiden ryhmä nähdään täten hyvin erilaisena suhteessa jazzmuusikoiden muodostamaan omaan ryhmään.

Hakusanat
Muusikkous, Jazzmuusikot, Arvot, Schwartz, Tajfel, Arvotutkimus

Lisätietoja

1 JOHDANTO

Musiikki on aina ollut osa minua. Viuluopintojen aloittaminen 5-vuotiaana ja rumpujen soiton aloittaminen 6-vuotiaana ovat molemmat vaikuttaneet vahvasti siihen, kuka tänä päivänä olen. Erityisesti jazzmusiikki vei sydämeni 16-vuotiaana. Siitä lähtien se on vaikuttanut kaikkeen tekemiseeni; minkälainen opettaja olen, millainen soittaja olen, millainen soitto- ja työkaveri olen ja ennen kaikkea millainen ihminen olen. Soittourani varrella tulin usein pohtineeksi jälkimmäistä. Mitkä asiat vaikuttavat siihen, millainen minä olen? Voiko soitostani kuulla, millainen minä olen? Jos voi, voinko minä kuulla toisten soitosta, millaisia he ovat? Minkälaiset periaatteet taustalla vaikuttavat? Millaisia me jazzmuusikot olemme ja miten mielikuvamme muokkaavat käsityksiämme muista?

Opiskellessani 2016 Helsingin yliopistolla sosiaalipsykologiaa, mietin, minkälaisia tuloksia syntyisi, jos sosiaalipsykologisen tutkimusnäkökulman toisi oman musiikkiyhteisöni keskuuteen. Pääsisinkö esimerkiksi arvoja tutkimalla lähemmäs niitä periaatteita, jotka jazzmuusikkouden taustalla vaikuttavat? Muun muassa tämän kysymyksen juurelta lähti lähes kahden vuoden mittainen prosessi, jonka aikana olen uppoutunut perin pohjin arvojen maailmaan ja todella nauttinut joka hetkestä.

Ilman muutamien onnekkaiden sattumien kautta tutustumista Helsingin yliopiston psykologian ja logopedian osaston ylipistonlehtori ja dosentti Markku Verkasaloon, tämä tutkimus ei todennäköisesti olisi koskaan toteutunut tässä mittakaavassa. Tai ainakin se olisi näyttänyt hyvin toisenlaiselta. Häneltä saamani ohjaus, apu ja tieto on ollut korvaamatonta. Tutkimusaiheeni on jazzmusiikin sisällä toimivien näkökulmasta katsottuna ymmärrettävästi erikoinen, joten haluan kiittää kaikkia avuliaita ihmisiä, jotka ovat suhtautuneet avoimin mielin ja osallistuneet tutkimuksen eri vaiheissa valistamalla, neuvomalla ja opastamalla.

1.1 Arvot

Tässä tutkimuksessa arvoja tutkitaan sosiaalipsykologisen arvomääritelmän kautta. Sosiaalipsykologisen määritelmän mukaan arvot ovat ihmisen toiminnan abstrakteja, yleisluontoisia ja toivottavia päämääriä, jotka ohjaavat hänen valintojaan ja havainnointiaan. Ihmisten käyttäytymistä ja perusteita valinnoille voidaan arvioida arvojen kautta. Arvot ovat osittain tietoisesti tehtyjä valintoja, jotka voivat muuttua ihmisen iän ja kokemuksen karttuessa. Arvojen avulla ihmiset ilmaisevat, millaisia asioita heidän mielestään tulisi tavoitella niiden itsensä vuoksi ja miten ihmisten tulisi käyttäytyä toisiaan kohtaan. Arvoja on hyvin monenlaisia ja kaikki arvot ovat inhimillisesti katsoen ymmärrettäviä. (Helkama 2015.)

1.2 Arvotutkimuksen juuret

Arvon yhteiskuntatieteellinen merkitys syntyi 1800-luvun jälkipuoliskolla, kun arvoista ryhdyttiin puhumaan asiana, jota jokin ihminen, ihmisryhmä tai yhteiskunta pitää arvokkaana tai tärkeänä (Helkama 2015). Empiirisen arvotutkimuksen alkuna voidaan pitää saksalaisen filosofin Eduard Sprangerin teoriaa ihmisen ideaalityypeistä vuodelta 1914. Siinä Spranger jaotteli ihmiset kuuteen eri kategoriaan: teoreettinen, taloudellinen, esteettinen, sosiaalinen, poliittinen ja uskonnollinen. (Sormunen 2017.)

1960–luvun loppupuolella yhteiskunnallisen aktivoitumisen myötä Yhdysvalloissa nousi esiin kysymys arvojen ja yhteiskunnallisen toiminnan suhteesta. Puolalais-amerikkalainen sosiaalipsykologi Milton Rokeach (1973) kehitti arvomittarin, jossa erotettiin toisistaan päämääräarvot: maailmanrauha, pelastus ja perheen turvallisuus, sekä välinearvot, joiden avulla päämääräarvoja tavoitellaan: rehellisyys, tottelevaisuus ja itsenäisyys. (Sormunen 2017.)

Amerikkalainen Shalom Schwartz julkaisi 1992 teorian inhimillisten perusarvojen universaalista rakenteesta ja merkityksestä. Merkittävää oli, että

Schwartzin kehittämä malli kuvasi arvojen hierarkiaa ja säännönmukaisuutta olematta pelkkä arvojen luettelo aiempien teorioiden tapaan. (Helkama 2015.) Schwartzin teorioita ja niihin perustuvia arvomittareita on sovellettu ja käytetty yli 75 eri kulttuurissa tehdyissä arvomittauksissa. Suomalaiset ovat olleet alusta alkaen mukana Schwartzin arvotutkimuksen kehittelytyössä ja täten suomalaista arvotutkimusta on tehty säännöllisesti vuodesta 1975. (Sormunen 2017.)

Tässä tutkimuksessa arvoja tutkitaan Schwartzin (1992) arvomallin mukaisten kymmenen arvotyypin mukaan. Arvotyypit ovat valta (power), suoriutuminen (achievement), mielihyvä (hedonism), virikkeisyys (stimulation), itseohjautuvuus (self-direction), universalismi (universalism), hyväntahtoisuus (benevolence), perinteet (traditions), yhdenmukaisuus (conformity) ja turvallisuus (security).

TAULUKKO 1. Schwartzin arvomallin arvotyypit ja arvo-osiot (Lindeman & Verkasalo 2005).

VALTA	mm. muiden hallitseminen, arvovalta, yhteiskunnallinen valta, varakkuus
SUORIUTUMINEN	mm. menestys, kyvykkyys, kunnianhimo, työteliäisyys, tavoitteiden saavuttaminen, vaikutusvalta ihmisiin ja tapahtumiin
MIELIHYVÄ	mm. mielihalujen tyydyttäminen, itsensä hemmottelu, elämästä nauttiminen
VIRIKKEISYYS	mm. seikkailut, riskien otto, monipuolinen ja jännittävä elämä
ITSEOHJAUTUVUUS	mm. luovuus, vapaus, uteliaisuus, riippumattomuus, omien tavoitteiden valitseminen
UNIVERSAALISUUS	mm. erilaisuuden hyväksyminen, luonnon ja taiteiden kauneus, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, vähäosaisten auttaminen, tasa-arvo, luonnon suojeleminen
HYVÄNTAHTOISUUS	mm. läheisten ihmisten auttaminen, uskollisuus, luotettavuus, ystävyys
PERINTEET	mm. perinnäistapojen kunnioitus, nöyryys, oman elämänosansa hyväksyminen, uskoon pitäytyminen, kohtuullisuus, maltillisuus
YHDENMUKAISUUS	mm. tottelevaisuus, vanhempien ihmisten kunnioittaminen, itsekuri, kohteliaisuus
TURVALLISUUS	mm. kansallinen turvallisuus, perheen turvallisuus, yhteiskunnallinen järjestys, siisteys, palvelusten vastavuoroisuus

1.3 Shalom Schwartzin arvomalli

Schwartzin 1992 julkaisemassa mittarissa SVS:ssä (Schwartz Value Survey) esiteltiin 40 arvo-osiota, joilla on sama merkitys eri kulttuureissa. Nämä motivaatioltaan puhtaat arvot sijoittuvat kymmeneen arvotyyppiin (Taulukko 1), jotka muodostavat kehämäisen rakenteen (Kuva 1). Mallissa on kaksi pääulottuvuutta: Itsensä ylittäminen (Self-transcendence) – Itsensä korostaminen (Self-enhancement) ja Säilyttäminen (Conservation) – Muutosvalmius (Openness to change) (Helkama ym. 2015).

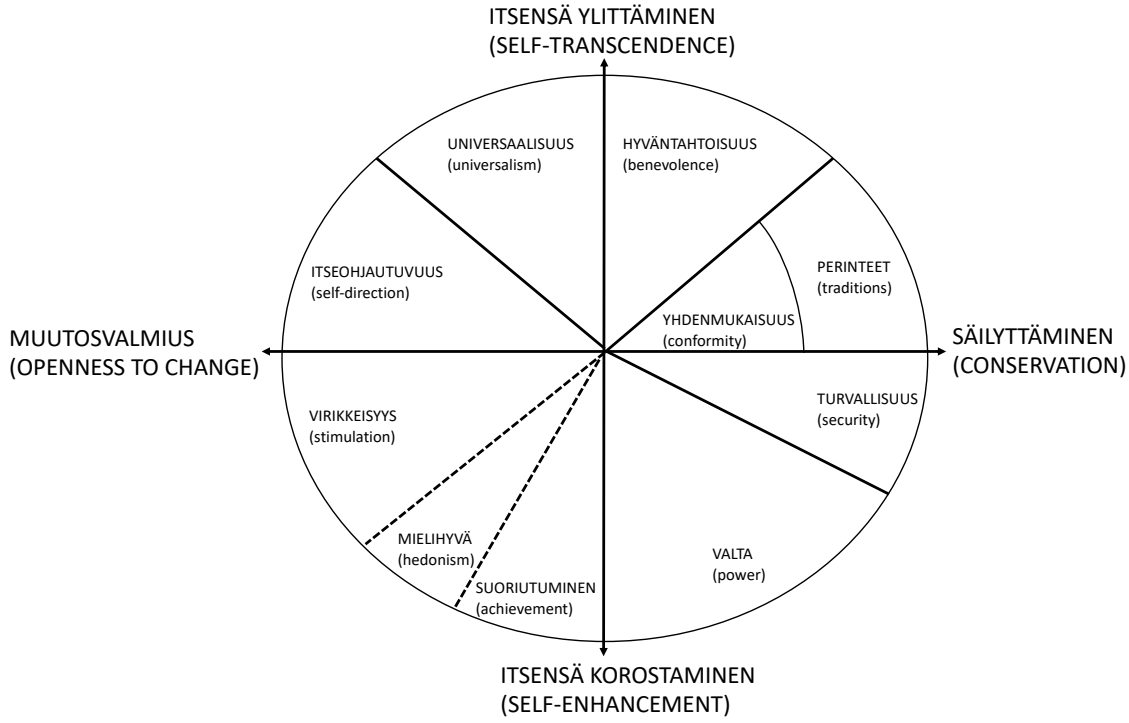

KUVA 1. Kuva Schwartzin arvomallista Lindemanin ja Verkasalon (2005) mallia mukaillen.

Taulukossa 1 on listattu Schwartzin kymmenen arvotyyppiä arvo-osioineen. Taulukon tarkat arvo-osioiden suomenkieliset määritelmät ja niiden käyttölupa on saatu Helsingin yliopiston psykologian ja logopedian osaston

yliopistonlehtori ja dosentti Markku Verkasalolta. Samoja määritelmiä on käytetty Helsingin yliopistolle aiemmin tehdyissä arvotutkimuksissa, joten tämän tutkimuksen tulokset ovat vertailukelpoisia niiden kanssa.

Kuvan 1 mukaisen kehämäisen rakenteen avulla havainnollistetaan ihmisten arvojen yhtäaikaista samanlaisuutta ja erilaisuutta (Helkama ym. 2015). Vierekkäiset arvot ovat psykologisesti yhteensopivia ja ympyrän vastakkaisilla puolilla olevat yhteen sopimattomia. Esimerkiksi ihmisten ja luonnon hyvinvointia tärkeänä pitävä ihminen (universaalisuus) todennäköisesti pitää myös lähipiirinsä ihmisten hyvinvointia (hyväntahtoisuus) tärkeänä. Toisaalta ihminen ei voi tavoitella kovin uskottavasti kohtuullisuutta (perinnearvo) ja uskaliaisuutta (virikkeisyysarvo) yhtäaikaisesti. (Helkama 2015.)

Tämän tutkimuksen tuloksia tarkastellaan Schwartzin kehämallin pääulottuvuuksien tasolla: Itsensä ylittäminen (Self-transcendence) – Itsensä korostaminen (Self-enhancement) ja Säilyttäminen (Conservation) – Muutosvalmius (Openness to change).

1.4 Jazzmuusikot sosiaalisena ryhmänä

Myyry (2003) havaitsi tutkimuksissaan oppilaiden valitsevan ammattinsa arvojensa perusteella. Myös arvoilla ja ihmisen hyvinvoinnilla on osoitettu olevan yhteys – ihminen voi hyvin silloin, kun hänen arvonsa ovat sopusoinnussa ympäristönsä arvojen kanssa (Helkama 2015). Toisin sanoen, ihmiset viihtyvät samanlaisten seurassa ja hakeutuvat samankaltaistensa seuraan.

Norin (2011) tutkimus osoittaa, että Sibelius-Akatemian sisäänpääsyprosentti on muihin yliopistoihin verrattuna pieni ja täten opiskelupaikoista käydään kovaa kilpailua. Opiskelupaikan saaneet ovat siis sitä aidosti halunneet. Voidaankin olettaa, että Sibelius-Akatemiassa opiskelevilla tai joskus opiskelleilla muusikoilla on melko yhtenäinen arvopohja. Kuitenkin mielikuvien tasolla tilanne voi olla toinen. Ihmisillä on taipumus luokitella ryhmiä sisäryhmiin (ingroups) ja ulkoryhmiin (outgroups) niin, että sisäryhmiin kuulutaan itse ja

ulkoryhmiä muodostavat "ne muut" tai "ne toiset" (Helkama ym. 2015). On mahdollista, että suomalaiset jazzmuusikot mieltävät Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän edustajat sisäryhmäksi, eli kokevat kuuluvansa, siis samastuvansa tähän pieneen jazzmuusikoiden eliitiksikin muusikkopiireissä kutsuttuun ryhmään, ja Sibelius-Akatemian muiden osastojen edustajat sitä vastoin ulkoryhmään. Sisäryhmää suositaan sitä enemmän, mitä tärkeämpi ryhmä on sen jäsenille (Helkama ym. 2015).

Kuuluvatko kaikki jazzmusiikin kanssa tekemisissä olevat samaan sisäryhmään? Esimerkiksi Wilsonin ja MacDonaldin (2005) tutkimuksessa, jossa haastateltiin kahta skottilaisista jazzmuusikoista koostuvaa ryhmää, havaittiin stereotyyppistä asenteellisuutta muun muassa klassisia muusikoita ja keikkaa tai konserttia kuuntelevaa yleisöä kohtaan. Asenteellisuuden lisäksi havaittiin myös paremmuusvertailua toisia jazzmuusikkokollegoita kohtaan. Samaan aikaan kollektiivisuutta pidettiin kuitenkin yhtä tärkeänä musiikillisen svengin ja henkilökohtaisen harjoittelun rinnalla. Kollektiivisuuden tärkeyden toi esiin myös Hytönen-Ng (2013) tutkimuksessa, jossa tarkasteltiin jazzbändeissä esiintyvää flow-ilmiötä. Siinä yhteisten musiikillisten visioiden ja arvojen todettiin parantavan ja vahvistavan jazzmuusikoiden muodostamia yhteyeitä.

Täten ryhmään kuuluminen ja samastuminen koetaan tärkeäksi, mutta mielikuvallisesti ryhmään ei kuitenkaan lasketa kaikkia jazzmusiikin kanssa tekemisissä olevia tai edes jazzmuusikoita. Asenteet ovatkin olennainen osa ryhmäjäsenyyksiä, sosiaalisia suhteita ja sosiaalista identiteettiä, ja niillä on taipumus mukautua sekä ympäristön odotuksiin ja normeihin että omien keskeisten arvojen ja asenteiden mukaiseen ympäristöön (Helkama ym. 2015).

Roccasin ja Brewerin (2002) mukaan käsitys siitä, ketkä sisäryhmään lasketaan oikeasti kuuluvaksi, vaihtelee sosiaalisen identiteetin monimutkaisuuden mukaan. Hyvin yksinkertaisella ja suppealla sosiaalisella identiteetillä varustettu henkilö laskee sisäryhmäänsä kuuluvaksi vain ne, jotka jakavat kaikki hänen ryhmäjäsenyytensä, kuten esimerkiksi samaa sukupuolta olevat, saman ammattiryhmän, kansallisuuden, kieliryhmän ja uskontokunnan edustajat, samalla paikkakunnalla asuvat tai saman harrastuksen jakajat. Sen sijaan

rakenteellisesti kompleksisella ja laajalla sosiaalisella identiteetillä varustettu henkilö pystyy samastumaan kaikkiin niihin, jotka jakavat yhdenkin sisäryhmän hänen kanssaan. Sosiaalinen identiteetti on myös tilanne- ja aikasidonnainen; sosiaalinen ja henkilökohtainen identiteetti vaihtelevat sen mukaan, kumpi kullakin hetkellä on tärkeämpi tai ajankohtaisempi. (Helkama ym. 2015.)

1.5 Sosiaalisen identiteetin teoria

Edellä esitetty pohdinta ryhmään kuulumisesta ja oman sisäryhmän suosimisesta viittaa Henri Tajfelin (1978; Tajfel & Turner 1979) kehittämään sosiaalisen identiteetin teoriaan (SIT). Teoria kehittyi toisen maailmansodan jälkeisestä tutkimuspohjasta, jossa pyrkimyksenä oli ymmärtää ryhmien välisen syrjinnän psykologisia mekanismeja (Ahokas 2018). Sisäryhmä- ja ulkoryhmäajattelun lisäksi teoriaan sisältyy oletus ihmisen halusta pyrkiä ylläpitämään positiivista minäkuvaa, eli identiteettiä (Helkama ym. 2015). Toisin sanoen oletusarvo on, että toimiessamme ryhmän jäseninä, meillä on luontainen tarve saavuttaa myönteinen sosiaalinen identiteetti ja yritämme siten löytää tapoja erottautuaksemme myönteisesti toisista samankaltaisista ryhmistä.

Sosiaalisen identiteetin katsotaan olevan se osa minäkäsitystä, joka koostuu ryhmäjäsenyydestä tai -jäsenyyksistä ja siihen tai niihin liitetyistä arvoista ja tunneperäisistä merkityksistä. Toisin sanoen sosiaalinen identiteetti kertoo oman sisäryhmän sisällöstä, eli kaikesta siitä, mitä tästä ryhmästä tiedämme. Samastumisen käsite viittaa tässä teoriassa yksilön ja sisäryhmän suhteeseen, eli siihen, kuinka vahvana sisäryhmäidentiteetti nähdään. Ryhmään samastuminen on moniulotteinen ilmiö, johon eri tutkimukset ovat liittäneet useita samastumisen ulottuvuuksia. (Helkama ym. 2015.)

1.6 Jazzmuusikon identiteetti

Musiikin ajatellaan yleisesti olevan tärkeä perusta monille identiteeteille – esimerkiksi kuuntelijan identiteetti, esteetikon identiteetti tai fani-identiteetti (MacDonald & Wilson 2006; MacDonald, Miell & Hargreaves 2002). Musiikillisen identiteetin voidaan katsoa olevan vielä keskeisempi ammattimuusikoille (MacDonald & Wilson 2006; Madiot 1996). Musiikillisia identiteettejä onkin todettu olevan monia ja ne ovat vuorovaikutuksessa keskenään (MacDonald & Wilson 2006; MacDonald & Miell 2002). Musiikin ymmärtäminen rakentuu kunkin jazzmuusikon omien erilaisten identiteettien välisiin suhteisiin. Joku kokee olevansa ”improvisoija”, toinen ”West Coast”-spesialisti, mutta myös muut identiteetit, kuten sukupuoli-identiteetti tai kansallisidentiteetti, vaikuttavat. Jazzmuusikon identiteetti riippuu lisäksi siitä, kuinka tärkeänä muusikko jazzyhteisöään pitää tai itseään jazzyhteisölle. Oman musiikillisen identiteetin rakentaminen suhteessa laajan jazzyhteisön arvoihin ja odotuksiin on välttämätöntä tehdä kulttuurisen hegemonian ehdoilla. (MacDonald & Wilson 2006.) Toisin sanoen voidakseen kutsua tai mieltää itseään jazzmuusikoksi, täytyy olla jonkinlainen käsitys siitä, mitä jazzmuusikko-sana käsitteenä sisältää ja sen tulee sopia vallitsevan jazzyhteisön yleiseen kuvaan jazzmuusikosta.

1.7 Arvotutkimuksen kritiikkiä

Ihmiset ovat pohjimmiltaan enemmän samanlaisia kuin erilaisia. Ihmisillä on usein tapana liioitella tutkimuksissa havaittuja arvojen eroja ja kaikkea toimintaa ei myöskään ole järkevää yrittää tarkastella arvovalintoina. Näyttää siltä, että mitä tärkeämpänä ihminen yhdenmukaisuuteen liittyviä arvoja pitää, sitä suurempi osa ihmisen toiminnasta on arvojen kannalta totunnaista ja automaattista normien noudattamista. (Helkama ym. 2015.) Täten on syytä muistaa, että arvomittauksissa havaitut arvojen erot ovat yleensä verrattain pieniä, eikä niitä tule suhteettomasti liioitella.

Tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä voi vähentää sosiaalisesti suotava kyselyyn vastaaminen. Tällaiseen käyttäytymiseen taipuvainen vastaaja estää todenmukaisen tiedon saamisen esimerkiksi itsekkäästä käyttäytymisestä tai tekopyhyydestä johtuen (Helkama ym. 2015). Toisin sanoen vastaaja voi virheellisesti vastata esimerkiksi sen mukaan, miten hän luulee oman yhteisönsä odottavan hänen vastaavan. Tämän tutkimuksen kohdalla riski sosiaalisesti suotavaan vastaamiseen oli syyskuussa 2018 aineistonkeruutilanteessa Järvenpäässä, kun osa kohderyhmästä vastasi kyselyyn samaan aikaan samassa tilassa. Kuitenkaan kyselyn luonne ei ole luokiteltavissa arkaluontoiseksi tai kiusalliseksi. Täten voidaan olettaa sosiaalisesti suotavan vastaamisen riskin olevan pieni.

Ihmiset voivat myös ymmärtää arvoja eri tavoin. Kärki (2015) pitää Schwartzin teorian puutteena joidenkin kulttuurisidonnaisten arvojen poisjättämistä sekä sitä, että jotkut arvot ovat monimerkityksellisiä ja voivat edustaa useita eri arvotyyppejä.

Arvojen monimerkityksellisyydestä tuli palautetta kyselylomakkeen testivaiheessa. Joillain arvoilla, kuten esimerkiksi kunnianhimolla (suoriutumisarvo) voi olla muusikolle monen suuntaisia merkityksiä. Tässä tapauksessa kuitenkin katsottiin muiden suoriutumisarvoihin kuuluvien arvo-osioiden – kuten menestys, kyvykkyys, työteliäisyys, tavoitteiden saavuttaminen, vaikutusvalta ihmisiin ja tapahtumiin – ohjaavan riittävästi vastaamisen kannalta. Tässä tutkimuksessa on käytetty Lindemanin ja Verkasalon (2005) laatimaa lyhyempää Schwartzin arvomittaria, SSVS:ää (Short Schwartz Value Survey), jossa Schwartzin 40 arvo-osiota on jaettu kymmeneen arvotyyppiin sen mukaan, kuinka ne korreloivat isoissa aineistoissa keskenään. Lyhyttä mittaria päätettiin käyttää siksi, että kyselyssä vastaaja laittaa moneen kertaan samoja arvoja tärkeysjärjestykseen, jolloin yliopistonlehtori Verkasalon mukaan arvomittari ei voi olla kovin pitkä.

Musiikkimaailman mittariston termistö on laadittu yhdessä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän lehtori Jussi Kannasteen kanssa selkeimmillä katsomillamme termeillä kuvaamaan kunkin arvotyypin luonnetta musiikkimaailmassa. Termistön on lisäksi nähnyt huolellisesti

valitsemamme kyselylomakkeen testimuusikkoryhmä, jotka eivät kuulu kohderyhmään, mutta joilla katsoimme olevan tarvittavat tiedot ja taidot musiikkimaailman termistön tarkasteluun.

1.8 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen tavoite

Tämä tutkimus perustuu Shalom Schwartzin (1992) julkaisemaan teoriaan arvojen yleismaailmallisesta luonteesta. Arvotutkimuksen juuria kartoittaessa, löytyi monesta lähteestä maininta siitä, että aiemmat Schwartzin arvomalliin pohjautuvat tutkimukset ovat toistuvasti osoittaneet taiteilijoiden arvostavan muuta väestöä vähemmän perinne- ja yhdenmukaisuusarvoja (mm. Helkama ym. 2015). Kuitenkin, tämän tutkimuksen suomalaisten jazzmuusikoiden kohderyhmä – taiteilijoita hekin – opiskelevat parhaillaan, tai ovat joskus elämässään opiskelleet amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvaa jazzmusiikkia Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa. Toisin sanoen kohderyhmä on valinnut opiskeluaineekseen jonkun toisen maan, Amerikan, musiikkiperinteen sisäistämisen. Voisi täten kuvitella, että perinteiden arvostus jazzmusiikkia opiskelevan ryhmän osalta olisi korostuneempi kuin muulla väestöllä.

Myyryn (2003) mukaan opiskelijat valitsevat ammattinsa arvojensa perusteella. Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa opiskelevat tai opiskelleet muusikot muodostavat yhtenäisen muusikkoryhmän, johon pääseminen on ollut kovan työn takana. Tästä kertoo esimerkiksi Sibelius-Akatemian sisäänpääsyprosentti, joka on pieni suhteessa muihin suomalaisiin yliopistoihin (Nori 2011).

Näistä näkökulmista katsottuna voi olettaa, että Sibelius-Akatemiassa opiskelevilla tai joskus opiskelleilla muusikoilla on jokseenkin samanlainen arvopohja. Kuitenkin mielikuvien tasolla tilanne voi olla toinen.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia mielikuvia jazzmuusikoilla on omien arvojensa lisäksi erilaisista muusikkouksista.

- Arvioiko suomalaisten jazzmuusikoiden ryhmä itseään ja muita yhtenäisesti?
- Vaikuttaako jazzmusiikin tyylillinen mieltymys siihen, miten eri muusikkouksia arvostetaan?
- Minkälaisena suomalaisten jazzmuusikoiden ryhmä näkee mielikuvallisen orkesterimuusikkouden?

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii Shalom Schwartzin (1992) teoria yleismaailmallisista arvoista. Kohderyhmää, Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmässä opiskelevia, opettavia ja opiskelleita, tarkastellaan Henri Tajfelin (1978; Tajfel & Turner 1979) kehittämän sosiaalisen identiteetin teorian (SIT) kautta.

Tutkimuksen tulokset voivat auttaa jazzmusiikin aineryhmää muodostamaan käsitystä siitä, minkälaisia asioita kyselyyn vastanneet jazzmuusikot pitävät tärkeänä ja toisaalta, miten jazzmuusikot näkevät muita muusikkoryhmiä. Lisäksi se, että oppilaat valitsevat ammattinsa arvojensa perusteella, kasvattaa opettajien vastuuta ymmärtää oman alansa oppilaiden arvopohjaa (Myyry 2003).

1.9 Jazzmuusikot kohderyhmänä

Toivasen (1997) tutkimuksessa esitellään Pekka Gronowin 1985 luokittelemat jazzmusiikin kanssa tekemisissä olevat ihmiset kolmeen ryhmään: muusikot, harrastajat ja välittäjät. Maijala (2003) määrittelee menestyneen muusikon soittajaksi, joka konsertoi koti- ja ulkomaisilla estradeilla ja pystyy elättämään itsensä tällä työllä. Muusikko voi valita myös arvostetun opetustyön tai muun soittamiseen liittyvän ammatin. Juilliardia, New Yorkissa sijaitsevaa maineikasta musiikkiakatemiaa tutkineen Subotnikin (2004) mukaan musiikillinen lahjakkuus kehittyy hiomalla oppilaan omaa kiinnostuksenkohdetta korkeimmalle mahdolliselle tasolle. Frey ja Pommerehne (1989) määrittävät taiteilijuuden seuraavilla kriteereillä: taiteelliseen työhön käytetty aika, taiteellisesta työstä saadut ansiot, julkinen maine taiteilijana ja toisilta taiteilijoilta

saatu tunnustus sekä taiteellisen työn laatu. Lisäksi mainitaan vielä jäsenyys taiteilijayhteisöissä, yksilön subjektiivinen määrittäminen taiteilijaksi sekä alan opinnot. (Maijala 2003.)

Tasokkaaksi ammattimuusikoksi päästään nykyään usein opintojen kautta. Suomessa monet opiskelevat konservatorioissa, ammattikorkeakouluissa tai musiikkiyliopistoissa, kuten Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa. Varsinkin Sibelius-Akatemian opiskelupaikoista käydään kovaa kilpailua ja sisään päässeiden voidaankin olettaa tehneen sen eteen suuren määrän kurinalaista ja pitkäjänteistä työtä. Norin (2011) tutkimuksen mukaan Sibelius-Akatemian hyväksymisprosentti 2000–luvun alussa oli 16,3 %. Paikan vastaanottamisen hylkäämisprosentti oli tutkittujen yliopistojen pienin, 0 %. Mitä vaikeampaa opiskelupaikan saaminen siis on, sitä voimakkaammin saadusta paikasta pidetään kiinni. Lehtori Kannasteen mukaan Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän sisäänpääsyprosentti on noin 3–5 % riippuen vuodesta.

Tässä tutkimuksessa kohderyhmänä toimii Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän opiskelijat, opettajat, lehtorit, professorit ja alumnit. Jokaisen voi katsoa kuuluvan edellä mainittuun Gronowin 1985 määrittämään muusikon kategoriaan. Kohderyhmä täyttää myös edellä esittelemäni määritelmät menestyneestä muusikosta, musiikillisesta lahjakkuudesta ja taiteilijuudesta.

2 Menetelmät

2.1 Kyselylomake

Kyselylomake laadittiin yhteistyössä yliopistonlehtori Verkasalon ja lehtori Kannasteen kanssa. Lomakkeen rakenne ja kysymysten asettelu muotoutui yhdessä yliopistonlehtori Verkasalon kanssa ja lehtori Kannasteen kanssa keskityttiin enimmäkseen musiikkimaailmaa koskevan termistön laatimiseen.

Lomake jakautui lopulta seitsemään eri osioon, joissa taustamuuttujien ja muutamien avointen kysymysten lisäksi vastaajat laittoivat henkilökohtaisia ja musiikkimaailmaan mielikuvallisesti liittyviä arvoja tärkeysjärjestykseen (Liite 2). Avoimet kysymykset -osio haluttiin liittää kyselylomakkeen loppuun, jotta vastaajilla olisi a) mahdollisuus ilmaista itseään omin sanoin, b) mahdollisuus osoittaa, mikä on keskeistä tai tärkeää vastaajien ajattelussa, c) mahdollisuus välttää haitat, jotka aiheutuvat asteikkoon perustuvista kysymystyypeistä ja d) mahdollisuus auttaa asteikkoon perustuviin kysymystyyppeihin annettujen poikkeavien vastausten tulkinnassa (Hirsjärvi ym. 2016).

Kyselylomakkeen eri osiot lueteltuna:

1. Taustatiedot
2. Omat henkilökohtaiset arvot
3. Muusikkoryhmää koskevat arvot yleisellä tasolla (muusikkous ns. ammattiryhmänä)
4. Amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvaa jazzmuusikkoutta arvostavan mielikuvallisen muusikkoryhmän arvot
5. Pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saanutta jazzmuusikkoutta arvostavan mielikuvallisen muusikkoryhmän arvot
6. Klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvaa muusikkoutta arvostavan mielikuvallisen muusikkoryhmän arvot
7. Avoimet kysymykset

2.2 Amerikkalainen jazzperinne kivijalkana

Tutkimusta varten laaditussa kyselylomakkeessa amerikkalaisella jazzperinteellä tarkoitetaan bebop-tyylisuuntaan pohjautuvaa 40–60-luvulla levytettyä ja soitettua kolmimuunteista jazzmusiikkia. Lehtori Kannasteen mukaan Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän opintosisällöt pohjautuvat vahvasti amerikkalaiselle jazzperinteelle. Tämän perinteen luoman kivijalan päälle aineryhmän johtoryhmän tavoitteena on ohjata ja kannustaa opiskelijoita löytämään oma ilmaisunsa ja tyylinsä soittamiseen ja säveltämiseen. Se voi olla sekoitus amerikkalaista jazzperinnettä ja jotain muuta musiikkityyliä, soittotyyliä, tai taiteen muotoa. Sääntöjä ei ole.

Jotta kohderyhmän jazzmuusikoiden mieltymyspainotukset amerikkalaisen jazzperinteen osalta saataisiin esiin, amerikkalaiselle jazzperinteen käsitteelle on etsitty syvyys, ulottuvuus, vastine, taso tai miten sen kukin haluaa tulkita, ECM-tyylistä. Tässä tutkimuksessa sillä tarkoitetaan Pohjoismaissa levytettyä ja soitettua musiikkia. Tähän päädyttiin kolmesta syystä.

Ensiksi, tutkimuksen kohderyhmällä on Pohjoismaihin kuuluvan maan identiteetti. Suomalainen identiteetti on kohderyhmän jazzmuusikoiden kansallinen identiteetti, joka viittaa tässä yhteydessä kollektiivisen kokonaisuuden eli kansallisen yhteisön suhteeseen itseensä (Anttila, 2007). Esimerkiksi puhe suomalaisuudesta tarkoittaa tätä. Oletuksena on, että jonkinasteinen suomalaisuus vaikuttaa ja kuuluu tahtomatta jokaisen suomalaisen jazzmuusikon soitossa. Miten paljon tai missä suhteessa, on täysin yksilöllistä.

Toiseksi, tutkimukseen haluttiin valita amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvalle jazzmuusikkoudelle ”heijaste” jazzmusiikin sisällä toimivista, jazzmuusikkokielessä vakiintuneista mielikuvallisista käsitteistä. Esimerkiksi suomalainen kansanmusiikki ei tästä syystä ollut vaihtoehtona. ECM-kirjainyhdistelmä tunnetaan jazzmuusikoiden keskuudessa Manfred Eicherin 1969 perustamana levymerkkinä, joka perustamisestaan lähtien on julkaissut musiikkia, joka luokitellaan jazzmusiikiksi, pohjautumatta suoranaisesti kuitenkaan amerikkalaiseen jazzperinteeseen (www.ecmrecords.com/story,

2018). Jazzmuusikko-kieleen onkin vakiintunut sanonta "ECM-tyyli", joka käytännössä tarkoittaa muusikoille äänimaailmaa kaukana amerikkalaisesta jazzperinteestä. Tässä mielessä sen voi ajatella olevan jonkinlainen vastine amerikkalaiselle jazzperinteelle.

Kolmanneksi, nämä kaksi määritelmää – amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuva jazzmuusikkous ja pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saanut jazzmuusikkous – jokainen kohderyhmään kuuluvan jazzmuusikon pitäisi ymmärtää. Täten riski väärinymmärrykseen on pieni. Tutkimuksen kannalta on hyvin tärkeää, että vastaajat ymmärtävät mahdollisimman samanlaisesti, mitä kyselyssä määritellyillä edellä mainituilla jazzmuusikkouksilla tarkoitetaan.

2.3 Musiikkimaailman arvomittari

Koska Schwartzin (1992) laatiman arvomittarin pohjalta ei löydy aiemmin kehitettyä erityistä musiikkimaailmaan muunnettua arvomittaria, kehitettiin sellainen varta vasten kyselylomakeen muusikkouksia koskevia osioita varten. Lähtökohtana toimi Helsingin yliopistossa jo käytössä ollut Lindemanin ja Verkasalon (2005) kehittämä Schwartzin (1992) arvoihin perustuvan kymmenen arvotyypin lyhyempi mittari, SSVS (Short Schwartz Value Survey), jonka avulla vastaajat pohtivat omia henkilökohtaisia arvojaan.

Yhdessä yliopistonlehtori Verkasalon kanssa mietittiin, mitä Schwartzin arvotyypit voisivat musiikkimaailmassa tarkoittaa (Taulukko 2). Myös lehtori Kannaste oli mukana pohtimassa musiikkimaailman termistöä ja omat mielipiteensä ja ehdotuksensa kyselylomakkeelle antoivat yliopistonlehtori Verkasalon kollegat, ansioituneet arvotutkijat Klaus Helkama, Martti Puohiniemi ja Jan-Erik Lönnqvist. Tavoitteena oli rakentaa jokaiselle Schwartzin arvotyypille musiikilliset vastinetermit, jotka toisivat esille jokaisen arvon luonteen mahdollisimman neutraalisti. Haluttiin välttää tilannetta, jossa vastaaja tunnistaa itsestään jonkun arvo-osion, mutta asettaa sen silti arvojärjestyksessä loppupäähän sen negatiivisen mielikuvan tai kuulostavuuden vuoksi.

TAULUKKO 2. Schwartzin (1992) arvotyyppien pohjalta rakennettu musiikkimaailman arvomittari.

VALTA	Menestyksen ja arvovallan tavoittelu, musiikin/muusikoiden/yhtyeen/orkesterin johtaminen, yhteisöllinen vaikuttaminen, varakkuus
SUORIUTUMINEN	Musiikillinen kunnianhimo, ilmaisullinen kyvykkyys, omalla persoonalla ja äänellä saavutettu musiikkiyhteisön hyväksyntä
MIELIHYVÄ	Mielihyvän kokeminen musiikin avulla/kautta
VIRIKKEISYYS	Uusien musiikillisten kokemusten etsiminen, riskien otto, uskaliaisuus, heittäytyminen
ITSEOHJAUTUVUUS	Luovuus, omaleimaisuus, musiikillisen ajattelun vapaus
UNIVERSAALISUUS	Yhteenkuuluvuuden luominen yli rajojen, musiikillisen hyvän edistäminen, pyrkimys parempaan maailmaan, musiikin parantava voimallisuus
HYVÄNTAHTOISUUS	Kollegiaalinen avuliaisuus, lojaalius ja joustavuus musiikkiyhteisössä
PERINTEET	Musiikkiperinteiden arvostus ja tapojen kunnioitus
YHDENMUKAISUUS	Erimielisyyksien ja ristiriitojen välttely soittotilanteessa ja kollegojen vuorovaikutuksessa, säännönmukaisuuden arvostus musiikissa ja musiikkiympäristössä
TURVALLISUUS	Vakauden arvostus musiikissa ja muusikkona yhteessä/orkesterissa, muusikkouteen liittyvän terveyden ylläpitäminen (mm. ergonominen soittoasento, kuulon suojaus)

2.4 Vastaajaryhmä

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena sähköisenä kyselytutkimuksena syksyllä 2018. Vastauksia kertyi yhteensä 66. Vastaajien ikä oli keskimäärin 36,6 (SD = 11.1, min = 21, max = 57). Vastaajista naisia oli 11, miehiä oli 53 ja 2 ei halunnut määritellä sukupuoltaan. Vastanneiden Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmään liittyvä suhde jakautui yhdeksään eri kategoriaan: kandidaattivaiheen opiskelijat (N = 12), maisterivaiheen opiskelijat (N = 14), alumnit (N = 17), tohtorikoulutettavat (N = 4), alle 100 tuntia vuodessa opettavat opettajat (N = 7), yli 100 tuntia vuodessa opettavat opettajat (N = 1), lehtorit, professorit ja assistentit (N = 6), vaihto-opiskelijat (N = 1) ja muut (N = 4).

Vastaajat eriteltiin kolmeen ryhmään, jotka oli jaoteltu sen mukaan, minkälaista jazzmusiikkia he mieluiten soittavat, kuuntelevat tai säveltävät. Sen jälkeen tarkasteltiin sitä, miten nämä ryhmät ovat arvottaneet kyselylomakkeella esiintyviä mielikuvallisia muusikkouksia.

Kyselylomakkeen kysymyksessä ”Mitä soitat/kuuntelet/sävellät mieluiten?”, vastaajia pyydettiin sijoittamaan itsensä 9-portaiselle asteikolle sen mukaan, minkä tyylisen musiikin kokee itselleen tärkeimpänä, eli arvostaa eniten. Asteikossa 1 merkitsi jazzmusiikkia, joka pohjautuu amerikkalaiseen jazzperinteeseen ja 9 merkitsi jazzmusiikkia, joka on saanut vaikutteita pohjoismaisesta musiikkiperinteestä. 5 merkitsi molempia yhtä paljon. Vastaajat jaettiin kolmeen ryhmään niin, että

1. ryhmän muodostivat numerot 1-4, N = 18 (AME)
2. ryhmän muodostivat numero 5, N = 28 (MOL)
3. ryhmän muodostivat numerot 6-9, N = 20 (ECM)

2.5 Arviointimenetelmät

Tutkimuksessa käytettiin Lindemanin ja Verkasalon (2005) laatimaa lyhyempää Schwartzin arvomittaria, SSVS:ää (Short Schwartz Value Survey), jonka on havaittu olevan reliabiliteetiltaan ja validiteetiltaan hyvä.

Vastaajia pyydettiin vastaamaan ensiksi sen perusteella, miten arvot vastasivat heidän omiaan. Ensimmäisen arvokierroksen jälkeen lopuilla muusikkouteen liittyvillä arvokierroksilla käytettiin tätä tutkimusta varten rakennettua musiikkimaailman arvomittaria. Mittari on muuten sama SSVS:ään verrattuna, mutta Schwartzin arvotyypit on korvattu musiikkimaailmaan sopivilla musiikkitermeillä taulukon 2 mukaisesti, kuitenkin ilman vasenta saraketta. Näin vastaajat jatkoivat toiselle arvokierrokselle, jossa he vastasivat sen mukaan, miten arvioivat muusikkoutta yleisellä tasolla. Kolmannella arvokierroksella he vastasivat sen mukaan, mitä pitivät mielikuvallisesti amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvassa jazzmuusikkoudessa tärkeänä. Neljännellä arvokierroksella he vastasivat sen mukaan, mitä pitivät mielikuvallisesti pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneessa jazzmuusikkoudessa tärkeänä. Viidennellä arvokierroksella he vastasivat sen mukaan, mitä pitivät mielikuvallisesti klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvassa orkesterimuusikkoudessa tärkeänä.

2.6 Analyysit

Analyysit tehtiin valmiina saaduilla Schwartzin arvomallin pääulottuvuuksien Säilyttäminen (Conservation) ja Itsensä ylittäminen (Self-transcendence) -arvoulottuvuusmuuttujilla. 9-portaisella asteikolla mitatulle SSVS:lle (Short Schwartz Value Survey) on aiemmin luotu painokertoimet opiskelijadatalla (Lindeman & Verkasalo, 2005) (Taulukko 3). Opiskelijadatasta saatujen painokertoimien avulla tähän tutkimukseen vastanneille laskettiin myös arvoulottuvuusmuuttujat Säilyttäminen (taulukoiden ja kuvien lyhenne CONSER) ja Itsensä ylittäminen (taulukoiden ja kuvien lyhenne SELFTR), skaalaten

edelleen muuttujien keskiarvoksi 100 ja keskihajonnaksi 10 (Taulukko 4). Arvoulottuvuuksille laskettiin Tarkkosen ρ-reliabiliteettikertoimet (Vehkalahti, Puntanen & Tarkkonen, 2006). Reliabiliteetit olivat kohtalaiset. Yhdenmukaisuus ja perinteet latautuivat voimakkaan positiivisesti ja itseohjautuvuus voimakkaan negatiivisesti Säilyttämisen arvoulottuvuudelle.

TAULUKKO 3. Valmiit arvoulottuvuusmuuttujat (Taskinen 2018).

	Tutkimusaineisto	
	Säilyttäminen (Conservation)	Itsensä ylittäminen (Self-transcendence)
Vakio	104.83	84.35
Valta	0.13	-2.26
Suoriutuminen	-0.63	-1.38
Mielihyvä	-0.75	-0.75
Virikkeisyys	-1.00	-1.26
Itseohjautuvuus	-2.00	0.38
Universalismi	-1.50	1.38
Hyväntahtoisuus	-1.13	2.76
Perinteet	1.38	-0.25
Yhdenmukaisuus	3.88	0.00
Turvallisuus	0.50	1.26
ρ	**.60**	**.65**

TAULUKKO 4. Vastaajaryhmän antamien vastausten perusteella muodostettujen kahden faktoriulottuvuuden reliabiliteetit. Taulukossa HK = Henkilökohtaiset arvot, YK = Muusikkouden arvostus yleisellä tasolla, AK = Amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden arvostus, EK = Pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden arvostus ja KK = Klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden arvostus. Lisäksi Schwartzin mallin mukaisesti CONSER = Säilyttämisen ulottuvuus (Conservation) ja SELFTR = Itsensä ylittämisen ulottuvuus (Self-transcendence).

	reliabiliteetti
HKCONSER	$\rho = .65$
HKSELFTR	$\rho = .53$
YKCONSER	$\rho = .40$
YKSELFTR	$\rho = .46$
AKCONSER	$\rho = .58$
AKSELFTR	$\rho = .61$
EKCONSER	$\rho = .50$
EKSELFTR	$\rho = .63$
KKCONSER	$\rho = .74$
KKSELFTR	$\rho = .67$

Tilastolliset analyysit suoritettiin IBM SPSS Statistics 24 -ohjelmalla ja aineisto analysoitiin käyttämällä monen muuttujan varianssianalyysiä (MANOVA). Riippuvina muuttujina olivat Schwartzin arvomallin mukaiset arvoulottuvuudet Säilyttäminen (Conservation) ja Itsensä ylittäminen (Self-transcendence). Riippumattomina muuttujina toimivat kolme mieltymysryhmää AME, MOL ja ECM. MANOVA suoritettiin erikseen kullekin viidelle kyselylomakkeen arvokierrokselle: Henkilökohtaisille arvoille (HK), Yleisen muusikkouden arvoille (YK), Amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden arvoille (AK), Pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden arvoille (EK) ja Klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden arvoille (KK).

3 Tulokset

Koko vastaajaryhmän ja AME-, MOL- ja ECM -ryhmien antamien arvioiden keskiarvot ja keskihajonnat on lueteltu taulukossa 5.

TAULUKKO 5. Koko vastaajaryhmän ja AME-, MOL- ja ECM -ryhmien keskiarvot ja hajonnat.
Taulukossa HK = Henkilökohtaiset arvot, YK = Muusikkouden arvostus yleisellä tasolla, AK = Amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden arvostus, EK = Pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden arvostus ja KK = Klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden arvostus. Lisäksi Schwartzin mallin mukaisesti CONSER = Säilyttämisen ulottuvuus (Conservation) ja SELFTR = Itsensä ylittämisen ulottuvuus (Self-transcendence).

	Keskiarvo (keskihajonta) N = 66			
	AME (N = 18)	MOL (N = 28)	ECM (N = 20)	Koko vastaajaryhmä
HK CONSER	87.2 (13.9)	84.2 (10.1)	86.4 (10.2)	85.7 (11.1)
HK SELFTR	97.9 (8.1)	100.4 (8.7)	100.8 (8.3)	99.7 (8.3)
YK CONSER	81.2 (10.5)	76.7 (10.5)	82.0 (7.8)	79.6 (9.8)
YK SELFTR	88.3 (7.3)	89.9 (9.7)	87.1 (10.1)	88.6 (9.1)
AK CONSER	83.1 (10.8)	87.8 (14.6)	88.2 (11.8)	86.6 (12.7)
AK SELFTR	81.7 (9.8)	81.1 (11.8)	78.7 (15.7)	80.6 (12.4)
EK CONSER	83.1 (11.4)	80.3 (11.9)	81.0 (10.8)	81.3 (11.3)
EK SELFTR	85.4 (11.2)	86.7 (11.0)	85.8 (9.6)	86.1 (10.4)
KK CONSER	113.8 (13.9)	111.4 (17.2)	110.2 (11.9)	111.7 (14.6)
KK SELFTR	92.7 (9.8)	91.2 (12.9)	91.0 (9.9)	91.5 (11.0)

Tutkittavat ryhmät eivät eronneet toisistaan henkilökohtaisten arvojen suhteen Säilyttämisen [$F(2) = .432$; $p = .651$] tai Itsensä ylittämisen [$F(2) = .656$; $p = .522$] -arvoulottuvuuksilla (Kuva 2). Ryhmien välillä ei myöskään ollut eroja arvioitaessa muusikkoutta yleisellä tasolla Säilyttämisen [$F(2) = .082$; $p = .133$] tai Itsensä ylittämisen [$F(2) = .548$; $p = .581$] -arvoulottuvuuksilla (Kuva 3). Eroja ei löytynyt arvioitaessa amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden arvoja Säilyttämisen [$F(2) = .931$; $p = .399$] tai Itsensä ylittämisen [$F(2) = .322$; $p = .726$], eikä arvioitaessa pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden arvoja Säilyttämisen [$F(2) = .341$; $p = .712$) tai Itsensä ylittämisen [$F(2) = .096$; $p = .908$] -arvoulottuvuuksilla (Kuvat 4 ja 5). Ryhmien välillä ei ollut myöskään eroja klassisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saanutta orkesterimuusikkoutta arvioitaessa Säilyttämisen [$F(2) = .289$; $p = .750$] tai Itsensä ylittämisen [$F(2) = .126$; $p = .882$] -arvoulottuvuuksilla (Kuva 6). Kaikki edellä esitetyt tulokset on raportoitu taulukossa 6. Lisäksi kuvassa 7 on yhdistetty koko vastaajaryhmän arvioinnit edellä esitetyistä muusikkouksista.

TAULUKKO 6. AME-, MOL- ja ECM- ryhmien päävaikutus arvioihin henkilökohtaisista (HK), yleisen muusikkouden (YK), amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden (AK), pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden (EK) ja klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden (KK) arvoista. Lisäksi Schwartzin mallin mukaisesti CONSER = Säilyttämisen ulottuvuus (Conservation) ja SELFTR = Itsensä ylittämisen ulottuvuus (Self-transcendence).

AME-, MOL- ja ECM-ryhmien vaikutus arvioihin	F (N = 66)	*p* (N = 66)
HK CONSER	F(2) = .432	*p* = .651
HK SELFTR	F(2) = .656	*p* = .522
YK CONSER	F(2) = .082	*p* = .133
YK SELFTR	F(2) = .548	*p* = .581
AK CONSER	F(2) = .931	*p* = .399
AK SELFTR	F(2) = .322	*p* = .726
EK CONSER	F(2) = .341	*p* = .712
EK SELFTR	F(2) = .096	*p* = .908
KK CONSER	F(2) = .289	*p* = .750
KK SELFTR	F(2) = .126	*p* = .882

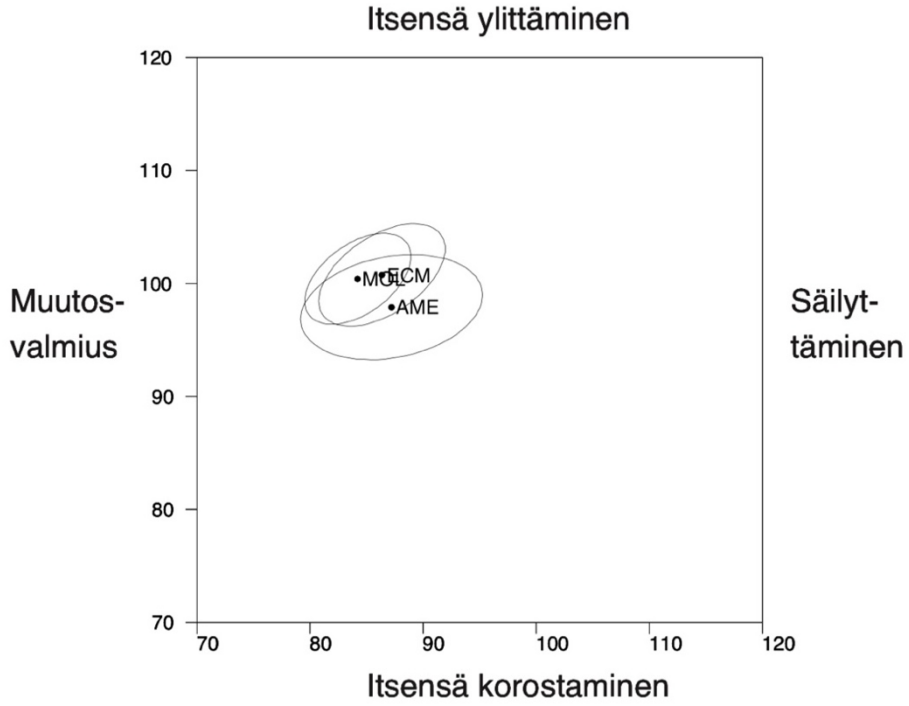

KUVA 2. Eri ryhmien henkilökohtaiset arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin.

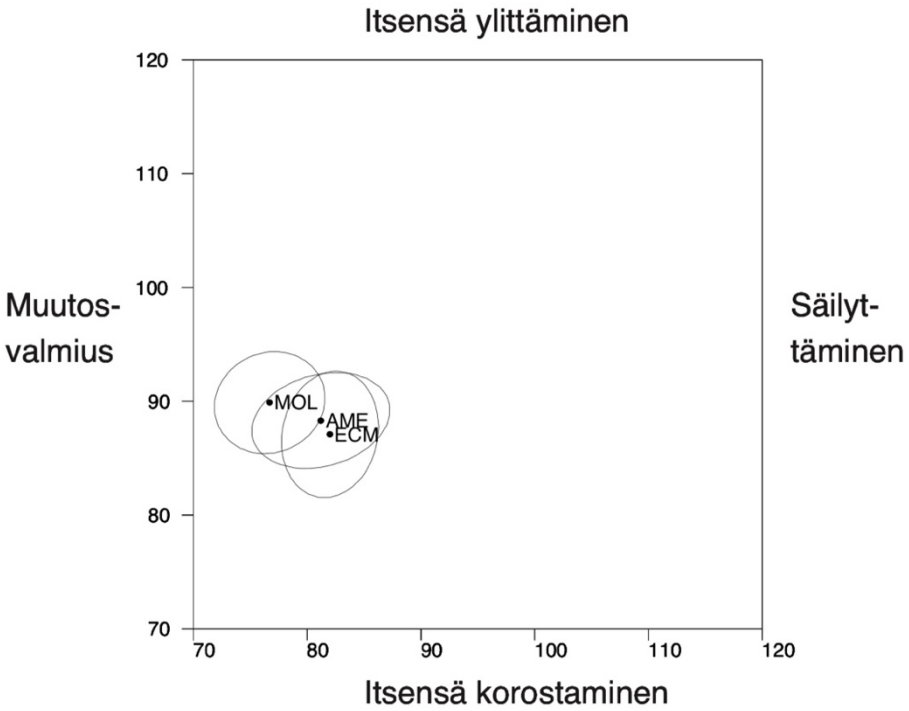

KUVA 3. Eri ryhmien yleisesti muusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin.

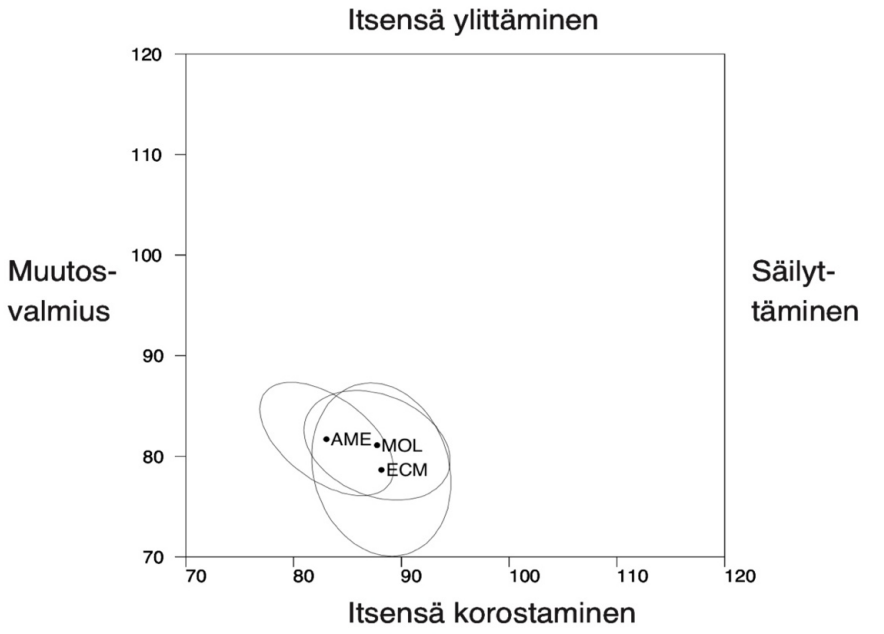

KUVA 4. Eri ryhmien amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvassa jazzmuusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin.

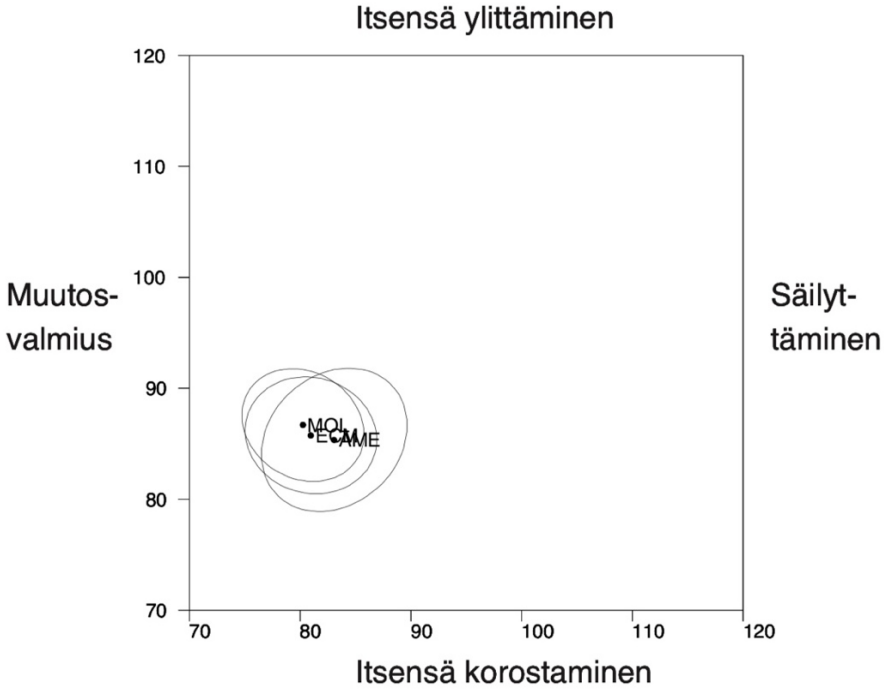

KUVA 5. Eri ryhmien pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneessa jazzmuusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot sijoitettuna kaksiulotteiseen Schwartzin arvomalliin.

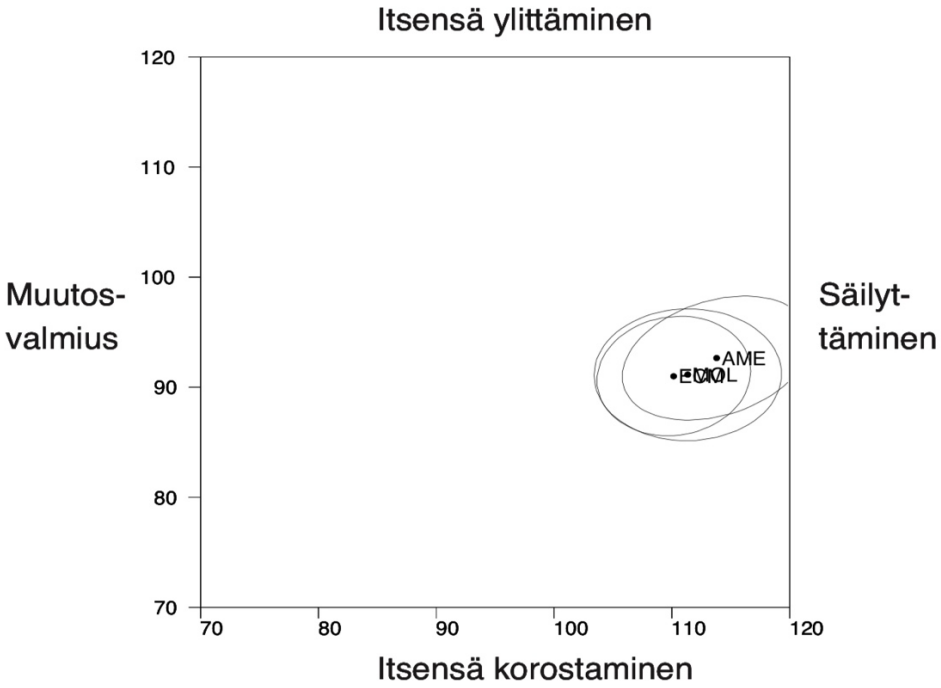

KUVA 6. Eri ryhmien klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvassa orkesterimuusikkoudessa tärkeinä pitämät arvot kaksiulotteisessa Schwartzin arvomallissa.

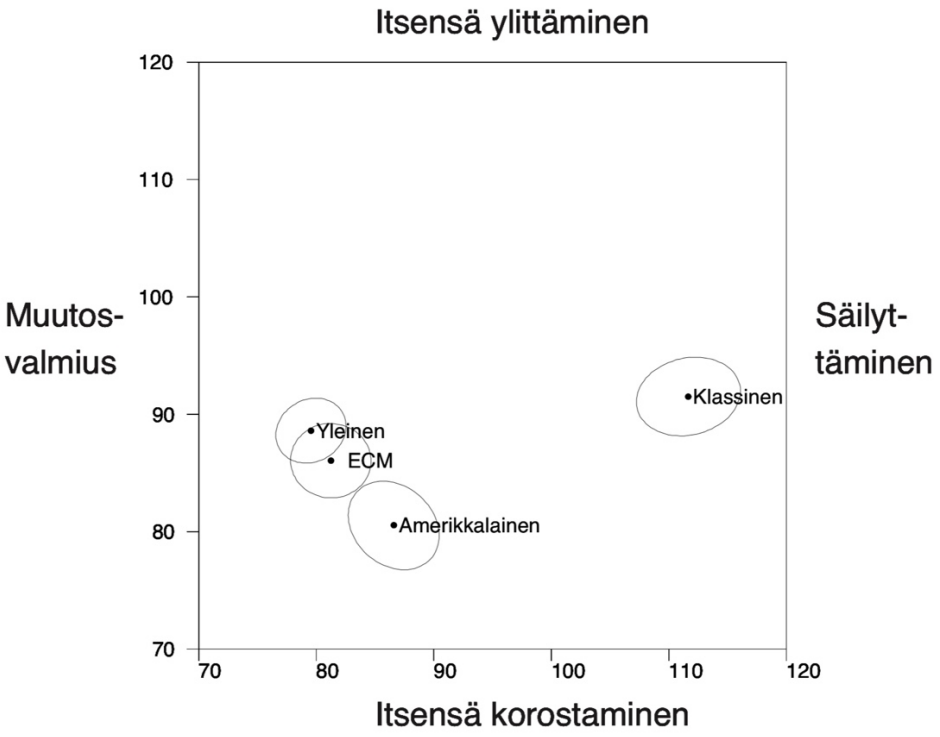

KUVA 7. Koko vastaajaryhmän käsitykset eri muusikkouksista. Yleinen = muusikkouden arvostus yleisellä tasolla, Amerikkalainen = amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden arvostus, ECM = pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden arvostus ja Klassinen = klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden arvostus.

4 Pohdinta

4.1 Tulosyhteenveto

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia mielikuvia jazzmuusikoilla on omien arvojensa lisäksi erilaisista muusikkouksista.

- Arvioiko suomalaisten jazzmuusikoiden ryhmä itseään ja muita yhtenäisesti?
- Vaikuttaako jazzmusiikin tyylillinen mieltymys siihen, miten eri muusikkouksia arvostetaan?
- Minkälaisena suomalaisten jazzmuusikoiden ryhmä näkee mielikuvallisen orkesterimuusikkouden?

Tuloksista voidaan päätellä, että vastaajaryhmä on yhtenäinen. Toisin sanoen kyselyyn vastanneet Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmässä opiskelevat, opettavat, tai joskus opiskelleet jazzmuusikot ovat sekä omilta arvoiltaan että muita muusikkouksia arvottaessaan hyvin yksimielisiä.

Survo MM -ohjelman avulla piirretyt kuvat 2–7 havainnollistavat, miten AME-, MOL- ja ECM- ryhmät ovat arvottaneet kyselylomakkeen mielikuvallisia muusikkouksia. Tarkasteltaessa tuloksia Schwartzin pääulottuvuuksien tasolla, suomalaiset jazzmuusikot sijoittavat omat henkilökohtaiset arvonsa selkeästi itseohjautuvuutta kuvaavalle arvoalueelle (Kuva 2). Vastaajien voidaan sanoa olevan lievästi itseohjautuvampia keskimääräiseen suomalaiseen verrattuna (Vertaa Kuva 2 ja 8). Suomalaisille keskimääräisesti tärkein arvo on universalismi, toiseksi tärkein on hyväntahtoisuus, kolmanneksi tärkein on turvallisuus ja vasta neljänneksi tärkein on itseohjautuvuus (Helkama 2015).

Muusikkoutta yleisellä tasolla arvioitaessa, ryhmät 1 ja 3 ovat yhtenäisiä ja ryhmä 2 suhtautuu lievästi avoimemmin muutoksille (Kuva 3). Ero on kuitenkin niin pieni, ettei se ole tilastollisesti merkitsevä.

Amerikkalaiseen jazzperinteeseen liitettyjen arvojen lataukset sijoittuivat Itsensä ylittäminen -arvoulottuvuuden negatiiviseen päähän. Täten ryhmät sijoittivat amerikkalaiseen jazzperinteeseen liittyvät arvot yhtenäisesti suoriutumista korostavalle kohdalle Itsensä korostamisen -ulottuvuudella (Kuva 7). Toisin sanoen kaikki ryhmät arvioivat amerikkalaisen jazzperinteeseen liitetyn muusikkouden korostavan esimerkiksi universaaliuden ja hyväntahtoisuuden sijaan enemmän suoriutumista.

Pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneeseen jazzmuusikkouteen liitettyjen arvojen lataukset sijoittuivat Säilyttämisen -arvoulottuvuudella negatiiviseen päähän. Täten pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saanutta jazzmuusikkoutta arvotettiin yhtenäisesti niin, että siinä tärkeänä pidetyt arvot sijoittuivat Muutosvalmiuden ulottuvuudelle (Kuva 5). Toisin sanoen kaikki ryhmät arvioivat ECM -tyyliin liitetyn muusikkouden korostavan esimerkiksi turvallisuuden, yhdenmukaisuuden ja perinteiden sijaan enemmän itseohjautuvuutta ja virikkeellisyyttä.

Klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvaan orkesterimuusikkouteen liitetyt arvojen lataukset sijoittuivat Säilyttämisen -arvoulottuvuudella positiiviseen päähän. Täten kaikki ryhmät sijoittivat klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden turvallisuutta, yhdenmukaisuutta ja perinteitä korostavalle kohdalle Säilyttämisen ulottuvuudella (Kuva 6). Kaikki jazzmuusikot näkevät siis klassiset orkesterimuusikot turvallisuushakuisiksi, perinteitä ja yhdenmukaisuutta korostaviksi soittajiksi.

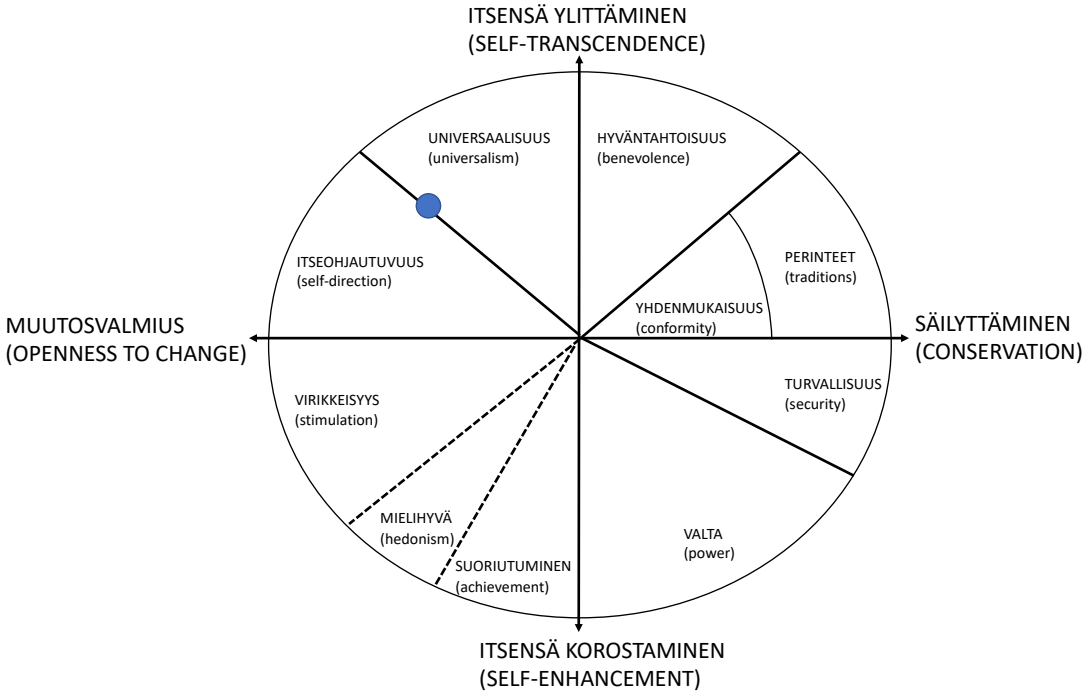

KUVA 8. Suomalaisten arvotaipumus vuonna 2001 (Helkama 2014; Verkasalo ym. 2009; Puohiniemi 2002).

Jazzmusiikin tyylillisen mieltymyksen ei voida katsoa vaikuttavan eri muusikkouksien arvostuksiin. Tosin ne, jotka olivat mieltyneet yhtä paljon amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvaan- ja pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneeseen jazzmusiikkiin, näkivät yleisen muusikkouden aavistuksen avoimempana muutoksille. Toisin sanoen molempia jazzmusiikin painotuksia kannattaneet suhtautuvat muusikkouteen hieman avoimemmin, kuin ne, jotka olivat mieltyneet vain toiseen jazzmusiikin painotukseen. (Kuva 3). Ero on kuitenkin niin pieni, ettei se ole tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 7 havainnollistaa, että koko vastaajaryhmä näkee yleisen tason muusikkouden itseohjautuvimpana. Tosin käsitys pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneeseen jazzmuusikkouteen (ECM) liittyvistä arvoista ei eroa kuvan 7 perusteella merkittävästi. Sen sijaan käsitykset pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneesta jazzmuusikkoudesta (ECM) ja amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvasta jazzmuusikkoudesta (Amerikkalainen) poikkeavat kuvan perusteella toisistaan. Koko vastaajaryhmä näkee

amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden enemmän suoriutumista korostavana muusikkoutena pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneeseen jazzmuusikkouteen nähden.

4.2 Tutkimuksen toteutuksen arviointi

Tutkimus onnistui kokonaisuudessaan hyvin. Haasteita matkan varrella kuitenkin löytyi jokaisesta tutkimuksen vaiheesta. Esimerkiksi tutkimuksen alussa vaikeutena oli löytää tietoa siitä, miten arvotutkimusta tehdään. Myöhemmässä vaiheessa haasteita löytyi esimerkiksi sähköisen kyselylomakepalvelimen käyttöönotossa, alumnilistan saamisessa virallisten teiden kautta, sekä tilastointiohjelman käyttöönotossa ja tulosten analysoinnissa. Jokainen näistä ongelmista ratkesi selvitystyön, avuliaiden ihmisten ja sitkeän asenteen avulla. Myös kyselylomakkeen huolellinen suunnittelu ja toteutus auttoivat myöhemmissä vaiheissa, kuten esimerkiksi tutkimuskysymysten tarkentumisissa ja analyysimahdollisuuksissa. Analyysiosuuden lopputulos on selkeä ja ymmärrettävä. Analyysimenettelyn luotettavuus on todettu reliabiliteetiltaan ja validiteetiltaan hyväksi tarkemmin luvussa 2.5.

Jos tutkimus toteutettaisiin uudelleen, kyselylomakkeen toteutukseen ja tulosten analysointiin tulisi varata enemmän aikaa. Matkan varrelle sattuu usein yllättäviä esteitä, joita on mahdotonta etukäteen ennustaa. Ne saattavat hidastaa tutkimuksen edistymistä merkittävästi. Niin kävi tämänkin tutkimuksen toteutuksen aikana monta kertaa. Aika oli loppua kesken esimerkiksi kyselylomakkeen kohderyhmän kartoituksen ja heille lähetettävien saatekirjeiden ja kyselylomakelinkkien kohdalla. Täten työ olisi edennyt huomattavasti leppoisammin, jos joihinkin byrokraattisiin esteisiin olisi etukäteen osattu paremmin varautua.

4.3 Kyselylomakkeen toteutuksen arviointi

Kyselylomakkeeseen vastanneilta tuli monenlaista palautetta. Pääosin kyselyyn suhtauduttiin myönteisesti. Kuitenkin, jos kysely toteutettaisiin uudelleen, osa kyselylomakkeen kysymyksistä kannattaisi jakaa osakysymyksiin, jotta jotkut monimerkityksellisinä pidetyt arvot olisi mahdollista arvottaa yksittäin. Nyt kyselyn arvo-osioiden yhdistämisen syy oli se, että yhdistettyjen arvojen on todettu korreloivan isoissa aineistoissa keskenään. Lisäksi kysely saatiin pysymään maltillisen pituisena yhdistämisen avulla.

Moni kyselylomakkeen kriittinen palaute koski suorasti tai epäsuorasti jazzmusiikin määritelmää, tai sitä, miten tai miksi kyselylomakkeen amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuva jazzmuusikkous ja pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saanut jazzmuusikkous on määritelty tai jaoteltu. Joillain vastaajilla tuntui olevan käsitys, että kyseessä on Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän virallinen katsantokanta jazzmusiikkiin, tai että kyselyn muusikkoudet edustaisivat jollain tapaa teikijän omia henkilökohtaisia mieltymyksiä tai suuntauksia. On syytä todeta, että näin ei tietenkään ole. Kyselyn jokainen osio on mietitty ja pohdittu yliopistonlehtori Verkasalon ohjauksella ja musiikkipuolen termistöt ja muusikkoudet on sanallistettu lehtori Kannasteen avustuksella. Jokaiseen kyselyn osioon on olemassa teoreettinen pohja ja peruste sen olemassaololle. Musiikillisen teoriapuolen ohjaajana on toiminut Taideyliopiston esittävän säveltaiteen tutkimuksen professori Juha Ojala ja analyysipuolen ohjaajana tutkija Tanja Linnavalli Helsingin yliopiston kognitiivisen aivotutkimuksen yksiköstä. Tämä tutkimus on hedelmällisen ja innostavan yhteistyön lopputulos, jota ei olisi syntynyt ilman kaikkien näiden henkilöiden osaamisen panosta. Koska tutkimuksen toteuttaja on taustaltaan jazzmuusikko, muusikkouksia koskeviin erilaisiin kysymyksiin ja katsantokantoihin on ollut luontevaa samastua ja lisäksi niiden ymmärtäminen on ollut vaivatonta.

Tämä tutkimus on opettanut sen, että kyselyn laatiminen on haastavaa ja se on aina prosessi. Siitä löytyy loputtomiin parannettavaa ja kehitettävää. Kyselyn laatimisessa on tärkeää tavoitella jatkuvasti sitä, että kaikki vastaajat

ymmärtäisivät kyselyssä esitettävät kysymykset mahdollisimman samanlaisesti, mutta kuitenkin niin, että jokainen kokisi turvalliseksi täysin rehellisen vastaamisen. Keinotekoisesti rakennetut kyselylomakkeen vastakkainasettelut ja kärjistykset olivat tulosten kannalta välttämättömiä, sillä liian sovitteleva ja neutraali kysely olisi voinut saada vastaajan valitsemaan vastauksensa turvallista keskitietä kulkien, jolloin vastaaja ei oikein olisi mistään mitään mieltä. On silti yllättävää, että kärjistykset eivät näkyneet tuloksissa mielikuvaeroina. Vastaajaryhmä pysyi alusta loppuun hämmästyttävän yksimielisenä.

4.4 Pääpaino jazzmuusikoissa

Kyselylomakkeen jazzmuusikkouksia koskevissa osioissa amerikkalaisen jazzperinteen ja ECM-tyylin käsitteiden tarkoituksena on ollut herättää ja ohjata vastaajien omia mielikuvia. Toisin sanoen tutkimuksen pääpaino on muusikoissa ihmisinä, ei musiikin sisällöllisissä kysymyksissä. Tutkimus ei ota kantaa siihen, mikä on jazzia, tai jazzin sisällä jotain tyyliä. Rajanveto tieteellisestä näkökulmasta jazzmusiikin sisäisiin kysymyksiin, kuten mikä tyyli edustaa mitäkin, tai mitä jazzin tyyliä soitetaan tai opetetaan missäkin, vaatii niin suuren perehtymisen, että se kuuluu täten omaksi isoksi aiheekseen johonkin toiseen tutkimukseen. Jazzmuusikot ovat kautta aikain soittaneet kaikkien kanssa ja saaneet vaikutteita kuka mistäkin. Jazzin määritelmästä ei ole olemassa yksimielistä kantaa, eikä sitä ehkä koskaan saavutetakaan.

4.5 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Kuten aiemmin todettiin, tutkimukset ovat toistuvasti osoittaneet taiteilijoiden arvostavan muuta väestöä vähemmän perinne- ja yhdenmukaisuusarvoja (mm. Helkama ym. 2015). Tämä näyttäisi pitävän paikkansa suomalaisten jazzmuusikoiden kohdalla. Tarkasteltaessa vastaajien omia henkilökohtaisia arvoja, vähiten tärkeänä pidettiin perinne- ja yhdenmukaisuusarvoja. Kiintoisaa kuitenkin, että vastaajat ajattelivat niiden olevan

orkesterimuusikkoudessa tärkeimpiä arvoja turvallisuuden lisäksi. Olisi mielenkiintoista nähdä jatkotutkimus, jossa orkesterimuusikot arvioisivat omia arvojaan. Olisivatko ne samansuuntaiset jazzmuusikoiden heille antamien mielikuvallisten arvotusten kanssa, vai näkisivätkö orkesterimuusikot yhtä lailla jazzmuusikkouden tärkeimpinä arvoina ne, jotka ovat heille itselleen vähiten tärkeitä?

Se, miksi vastaajat arvioivat orkesterimuusikkouden lähes päinvastaisena itseensä nähden, voi selittyä esimerkiksi Henri Tajfelin (1978; Tajfel & Turner 1979) sosiaalisen identiteetin teorian (SIT) näkökulmasta, jonka sisäryhmä- ja ulkoryhmäajattelussa on keskeistä, että sisäryhmä pyrkii liioittelemaan muiden ryhmien eroja itseensä nähden ja suosimaan mieluusti omaa ryhmäänsä.

Tämä havaittiin esimerkiksi edellä mainitussa Wilsonin ja MacDonaldin (2005) kahden jazzmuusikkoryhmän haastattelututkimuksessa, jossa haastatteluryhmien keskustelut toivat esiin ryhmän jäsenten sisäistä suosintaa ja vertailua toisia muusikoita kohtaan. Heidän tutkimuksessaan klassisen koulutuksen saaneita muusikoita pidettiin keskusteluissa hyvin erilaisesti musiikkia hahmottavana ja erilaisesti toimivina muusikoina jazzmuusikoiden ajattelumaailmaan nähden. Toisin sanoen heidät laskettiin ulkoryhmäksi.

Jazzmuusikoita ja klassisen koulutuksen saaneita muusikoita on muuallakin verrattu toisiinsa. Esimerkiksi Benedekin, Borovnjakin, Neubauerin ja Kruse-Weberin (2014) eri musiikkigenreihin sijoittuvassa luovuus- ja persoonallisuustutkimuksessa havaittiin jazzmuusikoilla olevan laajempi ajattelukyky, enemmän luovaa toimintaa ja saavutuksia musiikillisissa tilanteissa verrattuna klassisen koulutuksen saaneisiin muusikoihin.

Tämän tutkimuksen orkesterimuusikkous ehkä nähtiin tässä kyselyssä mahdollisimman kaukana ”meistä”, eli jazzmuusikoista. Vastaajille saattoi siksi olla luontevaa arvottaa orkesterimuusikkouteen liittyviä arvoja päinvastaiseksi omiin arvoihin nähden. Jos kyselyssä olisi muusikkouksien lisäksi pyydetty arvottamaan jotain muuta ammattiryhmää tai ihmisryhmää, esimerkiksi kauppakorkeakouluopiskelijoita tai vaikka painiseuraan kuuluvia, voi

olla, että ulkoryhmäajattelu olisi siirtynyt heihin ja orkesterimuusikkous arvotettu lähemmäksi jazzmuusikkoutta.

Sekä henkilökohtainen että sosiaalinen identiteetti ovat seurausta siitä, miten ihminen eri tilanteissa luokittelee itsensä verrattuna muihin ihmisiin (Helkama ym. 2015). Kaikki on siis kiinni kontekstista. Ryhmään samastuminen ja siihen liittyvä sosiaalinen identiteetti rakentuu monesti hierarkkisesti. Jos kyselyssä olisi pyydetty arvottamaan muusikkouksien lisäksi eurooppalaisuuteen liittyviä arvoja ja sen jälkeen suomalaisuuteen liittyviä arvoja, eurooppalaisuuden sisältämä sosiaalinen identiteetti olisi korkeammalla abstraktiotasolla kuin suomalaisuuden sosiaalinen identiteetti. Molemmat myös sisältävät henkilökohtaisen identiteettimme (Helkama ym. 2015). Voi olla, että suomalaisuuteen liittyviä arvoja olisi arvotettu lähemmäksi henkilökohtaisia arvoja, koska se on hierarkkisesti lähempänä eurooppalaisuuteen verrattuna.

Lisätutkimusmahdollisuuksia voi löytyä myös kyselylomakkeen muusikkouksia koskevia arvokierroksia varten rakennetun musiikkimaailman arvomittarin jatkokäytöstä. Lähtökohtana musiikkimaailman arvomittarissa oli sen soveltuvuus minkä tahansa musiikkimaailmassa toimivan ryhmän arvojen mittausvälineenä. Olisi kiinnostavaa nähdä jatkotutkimus, jossa tarkasteltaisiin sitä, miten eri muusikkouksia nähdään esimerkiksi Sibelius-Akatemian jokaisen eri osaston opiskelijoiden välillä, tai eri kaupunkien välisten musiikkioppilaitosten opiskelijoiden, opettajien tai henkilökunnan välillä.

Lisäksi kiinnostava jatkotutkimusaihe on siinä, miten musiikkioppilaitosten henkilökunta ja musiikkioppilaitosten opiskelijoiden ja opettajien arvotukset eri muusikkouksista rakentuvat. Musiikkioppilaitosten henkilökunnalla ei esimerkiksi hallintopuolella välttämättä ole muusikkotaustaa. Kuitenkin musiikkioppilaitosten henkilökunnan voi katsoa tekevän työtä muusikkouden eteen. Täten voisi tutkia esimerkiksi sitä, onko muusikkotaustalla vaikutusta tai eroa siihen, miten eri muusikkouksia nähdään.

4.6 Loppusanat

Musiikista itsestään on vaikeaa löytää yhtä oikeaa katsantokantaa tai mielipidettä. Se on vähän niin kuin taide; katsojan silmässä. Voimme kuitenkin tämänkaltaisella tutkimuksella päästä hieman lähemmäksi muusikoita henkilöinä ja ryhminä. Arvoilla on merkittävä asema esimerkiksi toimintatapojen ja -periaatteiden määrittymisessä. Tavoitteiden ja toiminnan taustalla vaikuttavat arvot eivät kuitenkaan aina ole selvillä, tai tiedostettuja. Siksi on tärkeää, että arvoja tutkitaan ja niistä keskustellaan. Kun toiminnan taustalla olevia arvoja tiedostetaan ja problematisoidaan, auttaa se ymmärtämään toimijoiden motiiveja ja päämääriä, sekä lisäksi selkeyttää kuvan siitä, mihin eri tahot ja toimijat yhteiskunnassa pyrkivät. (Kärki, 2015.) Jatkakaamme siis musiikkimaailman arvoihin liittyviä tutkimuksia.

Lähdeluettelo

Ahokas, M. (2018). Henri Tajfel (1981): Human groups and social categories. Helsingin yliopiston Avoimen yliopiston verkkomateriaali. https://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/sosiaalipsykologia/tajfel.htm, Viitattu 3.11.2018.

Anttila, J. (2007). Kansallinen identiteetti ja suomalaiseksi samastuminen. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitos, 7–25.

Benedek, M., Borovnjak, B., Neubauer, A. & Kruse-Weber, S. (2014). Creativity and personality in classical, jazz and folk musicians. Personality and Individual Differences. 63. 117–121.

ECM–levymerkin historiaa. http://www.ecmrecords.com/story, Viitattu 12.4.2018.

Frey, B. & Pommerehne, W. (1989). Muses and markets: Explorations in the economics of the arts. Oxford: Basic Blackwell, 146–147.

Gronow, P. (1985). The Music Community. Suomen äänitearkiston julkaisu nro 23, Helsinki.

Helkama, K. (2014). Luentomateriaali, joka esitetty Joensuussa 21.8.2014. Viitattu 12.4.2018. http://slideplayer.fi/slide/11134910/

Helkama, K. (2015). Suomalaisten arvot – mikä meille on oikeasti tärkeää? Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 8–12, 87–93, 243.

Helkama, K., Myllyniemi, R., Liebkind, K., Ruusuvuori, J., Lönnqvist, J., Hankonen, N., Mähönen, T. A., Jasinskaja-Lahti, I. & Lipponen J. (2015). Johdatus sosiaalipsykologiaan. Helsinki: Edita Publishing Oy, 31, 182–186, 190–193, 306, 328, 342–343, 346–348.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2016). Tutki ja kirjoita (21. painos). Helsinki: Tammi, 201.

Hytönen–Ng, E. (2013). Experiencing 'Flow' in Jazz Performance. Burlington: Ashgate, 69.

Kärki, I. (2015). Uusliberalismia vai ei? Suomalaista perusopetusta koskevien koulutuspoliittisten kasvatus- ja opetustavoitteiden arvot vuosina 1994–2012 Shalom Schwartzin arvoteorian valossa. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto, 13, 34–35.

Lindeman, M. & Verkasalo M. (2005). Measuring Values With the Short Schwartz's Value Survey. Journal of Personality Assessment, 85(2), 170–178.

MacDonald, R.; Hargreaves, D. & Miell, D. (toim.) (2002). Musical Identities. Oxford: Oxford University.

MacDonald, R. & Miell, D. (2002). Music for individuals with special needs: A catalyst for developments in identity, communication and musical ability. Teoksessa MacDonald, R.; Hargreaves, D. & Miell, D. (toim.) (2002). Musical Identities. Oxford: Oxford University. 163–79.

MacDonald, R. & Wilson, G. (2006). Construction of Jazz: how jazz musicians present their collaborative musical practice. Musicae Scientiae 10/1, 59–77.

Madiot, B. (1996). Identité Sociale et Positionnement dans le Champ Professionel: Le Cas des Musiciens de Jazz. Les Cahiers Internationaux de Psychologie Sociale. 32: 33–53.

Maijala, P. P. (2003). Muusikon matka huipulle. Soittamisen eksperttiys huippusoittajan itsensä kokemana. Studia Musica 20. Väitöskirja. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 23–24.

Myyry, L. (2003). Components of Morality. A professional ethics perspective on moral motivation, moral sensitivity, moral reasoning and related constructs among university students. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto, 112–113.

Nori, H. (2011): Keille yliopiston portit avautuvat? Tutkimus suomalaisiin yliopistoihin ja eri tieteenaloille valikoitumisesta 2000-luvun alussa. Väitöskirja. Turku: Turun yliopisto, 137.

Puohiniemi, M. (2002). Arvot, asenteet ja ajankuva. Opaskirja suomalaisen arkielämän tulkintaan. Vantaa: Limor kustannus.

Roccas, S. & Brewer, M. B. (2002). Social identity complexity. Personality and Social Psychology Review, 6, 88–106.

Rokeach, M. (1973). The nature of human values. New York, NY, US: Free Press.

Schwartz, Shalom H. (1992). Universals in the Content and Structure of Values. Theoretical Advances and Empirical Tests in 20 countries. Teoksessa Zanna, M. (toim.), Advances in Experimental Social Psychology 25. San Diego: Academic Press, 1–65.

Sormunen, Jaana (2017). Tiedeykkönen/Haastattelijana Jaana Sormunen, haastateltavana Klaus Helkama. Radiokuunnelma YLE Radio 1, Suomi. Esitetty 26.5.2017. Viitattu 3.5.2018.

Spranger, E. (1966). Types of men: The psychology and ethics of personality. Kääntänyt P. Pigors. New York. Saksankielinen alkuteos Lebensformen: Geisteswissenschftliche Psychologie und Ethik der persönlichkeit. Halle: Niemeyer 1913/1927.

Subotnik, R. F. (2004). Transforming Elite Musicians Into Professional Artists: A View of the Talent Development Process at The Juilliard School. Teoksessa Shavinina, L. V. & Ferrari, M. (toim.) (2004). Beyond knowledge.

Extracognitive Aspects of Developing High Ability. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc, 11.

Tajfel, H. (toim.) (1978). Differentiation between social groups: studies in the social psychology of intergroup relations. Lontoo: Academic Press.

Tajfel, H. & Turner, J. C. (1979). An Intergrative theory of intergroup conflict. Teoksessa W. G. Austin & S. Worchel (toim.), The social psychology of intergroup relations. Monterey, CA: Brooks Cole. 33–47.

Taskinen, M (2018). Short Schwartz' Value Survey –kyselyn uudelleenvalidiointi ja suomalaiset normit. Pro Gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, 22.

Toivanen, M. (1997). Jazz luonnollisena systeeminä: fenomenologis–semiottinen tutkielma jazzin merkityksestä. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston musiikkitieteen laitos. 246.

Vehkalahti, K., Puntanen, S. & Tarkkonen, L. (2006). Estimation of reliability: a better alternative for Cronbach's alpha. Reports on Mathematics, Preprint 430, Department of Mathematics and Statistics, University of Helsinki, Finland.

Verkasalo, M., Lönnqvist, J. E., Lipsanen, J. & Helkama, K. (2009). European norms and equations for a two dimensional presentation of values as measured with Schwartz's 21-item portrait values questionnaire. European Journal of Social Psychology 39 (5). 780–792.

Wilson, G. & MacDonald, R. (2005). Musical Identities of Professional Jazz Musicians: A Focus Group Investigation. Psychology Of Music 33/4.

Liitteet

LIITE 1. Tutkimuksen kohderyhmälle sähköpostitse lähetetty saatekirje

Arvoisa Taideyliopiston Sibelius–Akatemian jazzmusiikin aineryhmän opiskelija, alumni tai opettaja,

olen maisteriopintojani viimeistelevä jazzmusiikin aineryhmän opiskelija ja teen parhaillaan tieteellistä pro gradu – tutkielmaani suomalaisten jazzmuusikoiden arvoista.

Miten ja mitä suomalaiset jazzmuusikot arvostavat? Entä miten jazzmuusikot näkevät itsensä suhteessa muihin muusikkoryhmiin?

Tutkimukseni kohderyhmänä toimii Sibelius–Akatemian jazzmusiikin aineryhmässä parhaillaan opettavat opettajat, opiskelijat ja alumnit. Tutkimuksen pääasiallinen tarkoitus on saada uudenlaista tietoa jazzmuusikoista. Jazzmusiikin aineryhmän toimintaa voidaan jatkossa kehittää ja parantaa tutkimustuloksia hyödyntämällä.

Pääset kyselylomakkeeseen tästä linkistä:
https://e-lomake.fi/lomakkeet/5623/lomake.html

Kyselyyn vastaaminen kestää n. 15 min. Vastaaminen on täysin luottamuksellista, eikä ketään yksilöidä vastausten perusteella. Vastaavanlaista kyselyä ei ole aiemmin toteutettu jazzmuusikoiden keskuudessa, joten vastauksesi on tutkimuksen kannalta erittäin toivottavaa ja arvokasta!

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme (3) 50 euron arvoista ravintolalahjakorttia.
Kyselyyn voi vastata maanantaihin 8.10.2018 asti, jonka jälkeen arvonta suoritetaan tiistaina 9.10.2018. Arvonnan voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse.

Mikäli sinulla on kysyttävää tai kommentoitavaa tutkimukseen liittyen, voit lähettää minulle sähköpostia osoitteeseen hanne.luostarinen@uniarts.fi. Vastaan mielelläni kysymyksiin.

KIITOS VASTAUKSESTASI!

LIITE 2. Sähköisesti toteutettu kyselylomake

Miten jazzmuusikot arvostavat?

Tämän kyselyn tarkoituksena on tutkia jazzmuusikoiden arvomaailmaa. Vastaaminen on täysin luottamuksellista, eikä ketään yksilöidä vastausten perusteella.
Vastaavanlaista kyselyä ei ole aiemmin toteutettu jazzmuusikoiden keskuudessa, joten vastauksesi on tutkimuksen kannalta erittäin toivottavaa ja arvokasta.
Pyri vastaamaan kysymyksiin melko ripeästi. Yksittäistä kysymystä ei kannata jäädä pohtimaan kovin pitkäksi aikaa. Etene järjestyksessä lukien mahdolliset ohjeet tarkasti.
Suosittelemme vastaamiseen tietokoneen tai tabletin käyttöä. Kyselylomake ei välttämättä skaalaudu kätevästi puhelimen näyttöruudulle.
Kysely on osa Hanne Luostarisen Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmään tekeillä olevaa lopputyötä.
Yhteydenotot: hanne.luostarinen@uniarts.fi

Taustatiedot

Ennen kuin aloitat, merkitse kellon aika aloituksellesi (esim. 14:57) *

Syntymävuosi (anna 4 numeroa, esim. 1988) *

	Nainen	Mies	Joku muu
* Sukupuoli	○	○	○

	Naimaton	Avoliitossa	Avioliitossa	Joku muu
* Siviilisääty	○	○	○	○

* Koulutus
- ○ Jazzmusiikin ylioppilas
- ○ Jazzmusiikin kandidaatti (alempi korkeakoulututkinto)
- ○ Jazzmusiikin maisteri (ylempi korkeakoulututkinto)
- ○ Jazzmusiikin tohtori
- ○ Joku muu

Mikä?

* Kun opiskelet/opiskelit jazzmusiikin aineryhmässä, mikä on/oli pääaineesi?
- ○ Jazzinstrumentti
- ○ Jazzlaulu
- ○ Jazzsävellys
- ○ Joku muu

Mikä?

	suomi	joku muu	Mikä?
* Kansalaisuus	○	○	

* Valitse vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten tämän hetkistä suhdettasi jazzmusiikin koulutusohjelmaan
- ○ Opiskelija (kandivaihe)
- ○ Opiskelija (maisterivaihe)
- ○ Jatko-opiskelija (tohtorikoulutettava)
- ○ Alumni (valmistunut jazzmusiikin aineryhmästä)
- ○ Tuntiopettaja (alle 150 tuntia vuodessa)
- ○ Tuntiopettaja (yli 150 tuntia vuodessa)
- ○ Lehtori, professori tai assistentti
- ○ Vaihto-opiskelija
- ○ Joku muu

Mikä?

Kierros 1: omat henkilökohtaiset arvot – kuinka tärkeitä arvot sinulle ovat?

Ajattele itseäsi. Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä elämässäsi?

Järjestä alla olevat arvot tärkeysjärjestykseen.

Valitse ensin tärkein arvo (8) ja vähiten tärkeä arvo (0). Laita sitten loput arvot järjestykseen käyttäen jäljellä olevia numeroita (1-7). Voit käyttää halutessasi numeroita (1-7) useammin kuin kerran.

	0 ei tärkeä	1	2	3	4 tärkeä	5	6	7	8 hyvin tärkeä
* VALTA (mm. muiden hallitseminen, arvovalta, yhteiskunnallinen valta, varakkuus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* SUORIUTUMINEN (mm. menestys, kyvykkyys, kunnianhimo, työteliäisyys, tavoitteiden saavuttaminen, vaikutusvalta ihmisiin ja tapahtumiin)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* MIELIHYVÄ (mm. mielihalujen tyydyttäminen, itsensä hemmottelu, elämästä nauttiminen)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* VIRIKKEISYYS (mm. seikkailut, riskien otto, monipuolinen ja jännittävä elämä)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* ITSEOHJAUTUVUUS (mm. luovuus, vapaus, uteliaisuus, riippumattomuus, omien tavoitteiden valitseminen)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* UNIVERSAALISUUS (mm. erilaisuuden hyväksyminen, luonnon ja taiteiden kauneus, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, vähäosaisten auttaminen, tasa-arvo, luonnon suojeleminen)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* HYVÄNTAHTOISUUS (mm. läheisten ihmisten auttaminen, uskollisuus, luotettavuus, ystävyys)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* PERINTEET (mm. perinnäistapojen kunnioitus, nöyryys, oman elämänosansa hyväksyminen, uskoon pitäytyminen, kohtuullisuus, maltillisuus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* YHDENMUKAISUUS (mm. tottelevaisuus, vanhempien ihmisten kunnioittaminen, itsekuri, kohteliaisuus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* TURVALLISUUS (mm. kansallinen turvallisuus, perheen turvallisuus, yhteiskunnallinen järjestys, siisteys, palvelusten vastavuoroisuus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Kierros 2: Miten arvostat yleisesti muusikkoutta?

Ajattele muusikkoutta yleisellä tasolla. Pohdi, mitkä asiat ovat muusikkouden kannalta tärkeitä?

Järjestä alla olevat arvot tärkeysjärjestykseen.

Valitse ensin tärkein arvo (8) ja vähiten tärkeä arvo (0). Laita sitten loput arvot järjestykseen käyttäen jäljellä olevia numeroita (1-7). Voit käyttää halutessasi numeroita (1-7) useammin kuin kerran.

	0 ei tärkeä	1	2	3	4 tärkeä	5	6	7	8 hyvin tärkeä
* Menestyksen ja arvovallan tavoittelu, musiikin/muusikkojen/yhtyeen/orkesterin johtaminen, yhteisöllinen vaikuttaminen, varakkuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikillinen kunnianhimo, ilmaisullinen kyvykkyys, omalla persoonalla ja äänellä saavutettu musiikkiyhteisön hyväksyntä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Mielihyvän kokeminen musiikin avulla/kautta	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Uusien musiikillisten kokemusten etsiminen, riskien otto, uskaliaisuus, heittäytyminen	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Luovuus, omaleimaisuus, musiikillinen ajattelun vapaus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Yhteenkuuluvuuden luominen yli rajojen, musiikillisen hyvän edistäminen, pyrkimys parempaan maailmaan, musiikin parantava voimallisuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Kollegiaalinen avuliaisuus, lojaalius ja joustavuus									

musiikkiyhteisössa	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikkiperinteiden arvostus ja tapojen kunnioitus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Erimielisyyksien ja ristiriitojen välttely soittotilanteessa ja kollegojen vuorovaikutuksessa, säännönmukaisuuden arvostus musiikissa ja musiikkiympäristössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Vakauden arvostus musiikissa ja muusikkona yhtyeessä/orkesterissa, muusikkouteen liittyvän terveyden ylläpitäminen (mm. ergonominen soittoasento, kuulon suojaus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Kierros 3: Miten arvostat amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvaa jazzmuusikkoutta?

Amerikkalaisella jazzperinteellä tarkoitetaan tässä yhteydessä bebop- tyylisuuntaan pohjautuvaa 40-60 -luvulla levytettyä ja soitettua kolmimuunteista jazzmusiikkia.

Mitkä asiat ovat mielestäsi amerikkalaiseen jazzperinteeseen pohjautuvan jazzmuusikkouden kannalta tärkeitä?

Järjestä alla olevat arvot tärkeysjärjestykseen.

Valitse ensin tärkein arvo (8) ja vähiten tärkeä arvo (0). Laita sitten loput arvot järjestykseen käyttäen jäljellä olevia numeroita (1-7). Voit käyttää halutessasi numeroita (1-7) useammin kuin kerran.

	0 ei tärkeä	1	2	3	4 tärkeä	5	6	7	8 hyvin tärkeä
* Menestyksen ja arvovallan tavoittelu, musiikin/muusikkojen/yhtyeen/orkesterin johtaminen, yhteisöllinen vaikuttaminen, varakkuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikillinen kunnianhimo, ilmaisullinen kyvykkyys, omalla persoonalla ja äänellä saavutettu musiikkiyhteisön hyväksyntä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Mielihyvän kokeminen musiikin avulla/kautta	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Uusien musiikillisten kokemusten etsiminen, riskien otto, uskaliaisuus, heittäytyminen	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Luovuus, omaleimaisuus, musiikillinen ajattelun vapaus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Yhteenkuuluvuuden luominen yli rajojen, musiikillisen hyvän edistäminen, pyrkimys parempaan maailmaan, musiikin parantava voimallisuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Kollegiaalinen avuliaisuus, lojaalius ja joustavuus musiikkiyhteisössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikkiperinteiden arvostus ja tapojen kunnioitus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Erimielisyyksien ja ristiriitojen välttely soittotilanteessa ja kollegojen vuorovaikutuksessa, säännönmukaisuuden arvostus musiikissa ja musiikkiympäristössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Vakauden arvostus musiikissa ja muusikkona yhtyeessä/orkesterissa, muusikkouteen liittyvän terveyden ylläpitäminen (mm. ergonominen soittoasento, kuulon suojaus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Kierros 4: Miten arvostat pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saanutta jazzmuusikkoutta?

Pohjoismaisella musiikkiperinteellä tarkoitetaan tässä yhteydessä ECM -tyylistä Pohjoismaissa levytettyä ja soitettua jazzmusiikkia.

Mitkä asiat ovat mielestäsi pohjoismaisesta musiikkiperinteestä vaikutteita saaneen jazzmuusikkouden kannalta tärkeitä?

Järjestä alla olevat arvot tärkeysjärjestykseen.

Valitse ensin tärkein arvo (8) ja vähiten tärkeä arvo (0). Laita sitten loput arvot järjestykseen käyttäen jäljellä olevia numeroita (1-7). Voit käyttää halutessasi numeroita (1-7) useammin kuin kerran.

	0 ei tärkeä	1	2	3	4 tärkeä	5	6	7	8 hyvin tärkeä
* Menestyksen ja arvovallan tavoittelu, musiikin/muusikkojen/yhtyeen/orkesterin johtaminen, yhteisöllinen vaikuttaminen, varakkuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikillinen kunnianhimo, ilmaisullinen kyvykkyys, omalla persoonalla ja äänellä saavutettu musiikkiyhteisön hyväksyntä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Mielihyvän kokeminen musiikin avulla/kautta	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Uusien musiikillisten kokemusten etsiminen, riskien otto, uskaliaisuus, heittäytyminen	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Luovuus, omaleimaisuus, musiikillinen ajattelun vapaus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Yhteenkuuluvuuden luominen yli rajojen, musiikillisen hyvän edistäminen, pyrkimys parempaan maailmaan, musiikin parantava voimallisuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Kollegiaalinen avuliaisuus, lojaalius ja joustavuus musiikkiyhteisössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikkiperinteiden arvostus ja tapojen kunnioitus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Erimielisyyksien ja ristiriitojen välttely soittotilanteessa ja kollegojen vuorovaikutuksessa, säännönmukaisuuden arvostus musiikissa ja musiikkiympäristössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Vakauden arvostus musiikissa ja muusikkona yhtyeessä/orkesterissa, muusikkouteen liittyvän terveyden ylläpitäminen (mm. ergonominen soittoasento, kuulon suojaus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Kierros 5: Miten arvostat orkesterimuusikkoutta?

Orkesterimuusikkoudella tarkoitetaan tässä yhteydessä jossakin kuukausipalkkaisessa orkesterissa vaikuttavaa klassisen koulutuksen saanutta orkesterimuusikkoutta.

Pohdi, mitkä asiat ovat klassiseen musiikkiperinteeseen pohjautuvan orkesterimuusikkouden kannalta tärkeitä?

Järjestä alla olevat arvot tärkeysjärjestykseen.

Valitse ensin tärkein arvo (8) ja vähiten tärkeä arvo (0). Laita sitten loput arvot järjestykseen käyttäen jäljellä olevia numeroita (1-7). Voit käyttää halutessasi numeroita (1-7) useammin kuin kerran.

	0 ei tärkeä	1	2	3	4 tärkeä	5	6	7	8 hyvin tärkeä
* Menestyksen ja arvovallan tavoittelu, musiikin/muusikkojen/yhtyeen/orkesterin johtaminen, yhteisöllinen vaikuttaminen, varakkuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikillinen kunnianhimo, ilmaisullinen kyvykkyys, omalla persoonalla ja äänellä saavutettu musiikkiyhteisön hyväksyntä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Mielihyvän kokeminen musiikin avulla/kautta	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Uusien musiikillisten kokemusten etsiminen, riskien otto, uskaliaisuus, heittäytyminen	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Luovuus, omaleimaisuus, musiikillinen ajattelun vapaus	○	○	○	○	○	○	○	○	○

* Yhteenkuuluvuuden luominen yli rajojen, musiikillisen hyvän edistäminen, pyrkimys parempaan maailmaan, musiikin parantava voimallisuus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Kollegiaalinen avuliaisuus, lojaalius ja joustavuus musiikkiyhteisössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Musiikkiperinteiden arvostus ja tapojen kunnioitus	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Erimielisyyksien ja ristiriitojen välttely soittotilanteessa ja kollegojen vuorovaikutuksessa, säännönmukaisuuden arvostus musiikissa ja musiikkiympäristössä	○	○	○	○	○	○	○	○	○
* Vakauden arvostus musiikissa ja muusikkona yhtyeessä/orkesterissa, muusikkouteen liittyvän terveyden ylläpitäminen (mm. ergonominen soittoasento, kuulon suojaus)	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Kierros 6: Avoimet kysymykset

* Montako prosenttia kuukausittaisesta työ/opiskeluajasta olet viimeisen puolen vuoden aikana viettänyt jazzmusiikin parissa?

- ○ en yhtään
- ○ 10%
- ○ 20%
- ○ 30%
- ○ 40%
- ○ 50%
- ○ 60%
- ○ 70%
- ○ 80%
- ○ 90%
- ○ 100%

Mitä mieltä olet jazzmusiikista, joka pohjautuu amerikkalaiseen jazzperinteeseen? (vastaa enintään 5 riviä) *

Mitä mieltä olet jazzmusiikista, joka on saanut vaikutteita pohjoismaisesta musiikkiperinteestä? (vastaa enintään 5 riviä) *

* Mitä kuuntelet/soitat/sävellät tällä hetkellä mieluiten? Sijoita itsesi seuraavalle 9 portaiselle asteikolle sen mukaan, mikä kuvaa jazzmusiikkia joka on sinulle tärkeintä.

- ○ 1 jazzmusiikki, joka pohjautuu amerikkalaiseen jazzperinteeseen
- ○ 2
- ○ 3
- ○ 4
- ○ 5 yhtä paljon kumpaakin
- ○ 6
- ○ 7
- ○ 8
- ○ 9 jazzmusiikki, joka on saanut vaikutteita pohjoismaisesta musiikkiperinteestä

Olisiko sinulla vielä jotain sanottavaa? Tuleeko mieleen jotain muuta itse

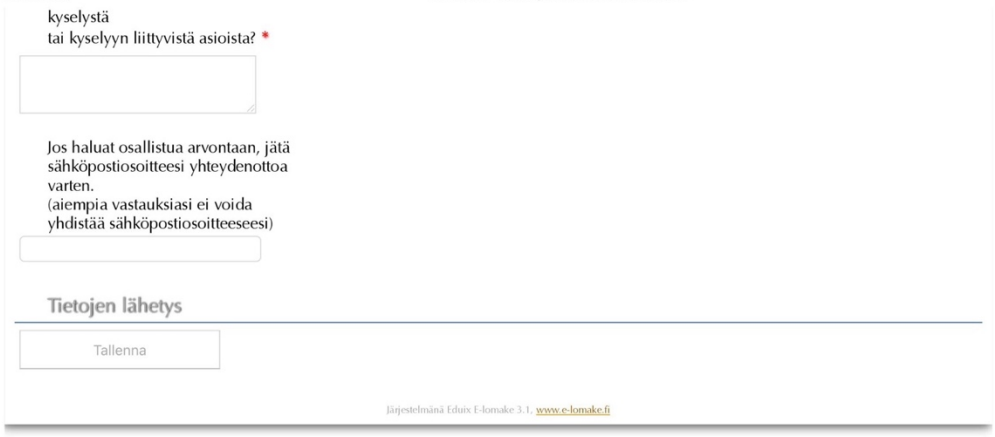

kyselystä
tai kyselyyn liittyvistä asioista? *

Jos haluat osallistua arvontaan, jätä sähköpostiosoitteesi yhteydenottoa varten.
(aiempia vastauksiasi ei voida yhdistää sähköpostiosoitteeseesi)

Tietojen lähetys

Tallenna

Järjestelmänä Eduix E-lomake 3.1, www.e-lomake.fi